

FYSIO
terapeuten

#04 2017 · 99. ÅRGANG

FAGLIGT TEMA:

Svimmelhed

Årsager, test og behandling

ÅRETS BACHELORPRIS:

Spørgeskema til måling af patienternes tilfredshed

INTERVIEW MED HENNING LANGBERG:

Fysioterapi skal styrkes
via digitale løsninger

20%^{*} INTRO RABAT

SKILLROW

Forbedrer muskelaktivering og øger inter-muskulær koordinering mellem fibre af individuelle muskler og muskelgrupper. Læs mere på www.pedan.dk

TECHNOGYM SKILLROW

FRA KR. 19.192,- (ekskl. moms)

15.355,- (ekskl. moms)

* Tilbudet er gældende til og med den 7. juli 2017 og kan ikke kombineres med andre tilbud.

www.pedan.dk

TNT

TECHNOGYM

NEUROMUSCULAR TRAINING

er udviklet af Technogym's videnskabelige afdeling i samarbejde med professionelle atleter og forskningsinstitutter. Det tilbyder specifikke øvelsesrutiner designet til at stimulere både de neuromuskulære og metaboliske komponenter gennem specifikke kadencevariationer under træningen.

AQUAFEEL™

SKILLROW™ er med dens unikke design skabt til at følge den naturlige kurve, som et ægte rotag har. Hastigheden i håndtaget og hele den rytmiske bevægelse er tættere på den ægte oplevelse end nogen anden romaskine. Vi kalder det AQUAFEEL™.

MULTIDRIVE

Multidrive TECHNOLOGY™ tilføjer luftmodstanden en ekstra dimension. Den banebrydende nyskabelse giver sine brugere mulighed for både at træne cardio og styrke ved blot at justere modstandsniveauet.

TECHNOGYM

DISTRIBUTED BY

pedan

10

PATIENTERNE HAR FÅET EN STEMME

Årets bachelorpris går til Linda Rasmussen for udviklingen af et spørgeskema til måling af patienttilfredshed.

14

DE SKAL HAVE ET KÆRLIGT SKUB

Studerende Martin Eghøj var i klinisk undervisning på Odense Universitetshospital.

20

TEKNOLOGI MED ET TOUCH AF FYSIOTERAPI

Henning Langberg, ny direktør i Copenhagen Healthtech Cluster, vil styrke fysioterapien gennem teknologi.

26

FREMTIDEN TIL DEBAT

Reportage fra regionernes generalforsamlinger.

30

SVIMMELHED

TEMA

UDREDNING OG BEHANDLING AF

VESTIBULÆR DYSFUNKTION **SIDE 31**

VESTIBULÆR REHABILITERING **SIDE 35**

TEST OG BEHANDLING AF ØRESTEN **SIDE 36**

MAND OG KVINDE MED SVIMMELHED **SIDE 38**

Fysnyt **SIDE 06**

Klinisk undervisning **SIDE 14**

Dilemma **SIDE 16**

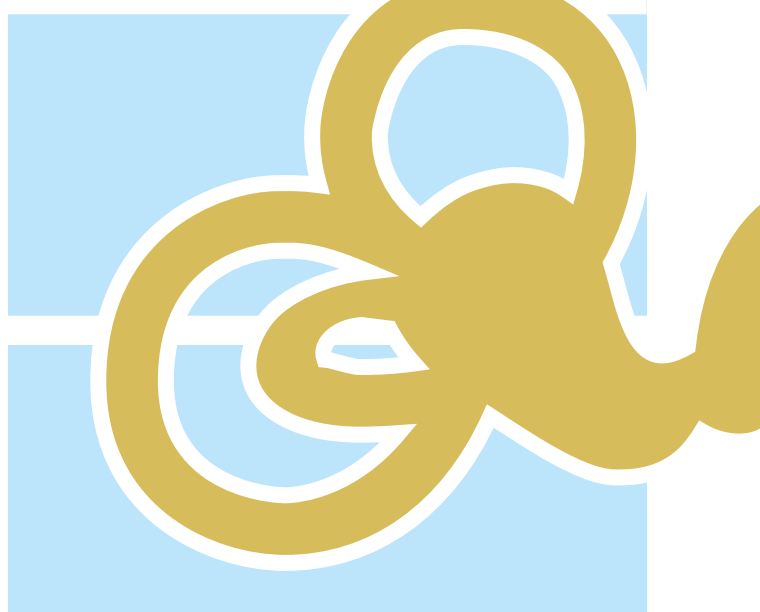
Litteratur **SIDE 40 + 41**

Forskningsnyt **SIDE 42**

DFys noter **SIDE 44**

Møder & kurser **SIDE 46**

Job **SIDE 55**

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Holmbladsgade 70, 2300, København S, Tel 33 41 46 20, redaktionen@fysio.dk, www.fysio.dk. 99. årgang. ISSN 1601-1465 REDAKTION/ Marketing- og kommunikationschef Christine Lego Boye, ansv.red. (cb@fysio.dk), faglig redaktør Vibeke Pilmark (vp@fysio.dk), redaktør Cathrine Huus VURDERING AF FAGLIGE ARTIKLER/ fysio.dk/faglige artikler ANNONCER/ Dansk Mediaforsyning, tlf. 7022 4088, www.dmfnet.dk, fysiojob@dmfnet.dk. Kontrolleret oplag 13.983. Kontrolleret af Danske Mediers Oplagskontrol i perioden 1/7-2014-30/6-2015. FORSIDE/ LAYOUT/ prik.dk TRYK/ Jørn Thomsen/ELBO A/S

Become

Master of Science in Osteopathy (MSc.Ost.)

D.O. Diploma, ISO 9001 Quality Assurance

- All teachers are academically trained
- Exclusive integrative programme and electronic scripts
- The training can be followed at your own pace
- Personal guidance
- Recognition professional organization

FOR MORE INFORMATION: www.osteopathy.eu

The International Academy of Osteopathy
Kleindokkaai 3-5, B-9000 Gent
Tel.: +32 (0) 9 233 04 03
info@osteopathy.eu

Mere lighed, tak

TINA LAMBRECHT

FORMAND FOR DANSKE
FYSIOTERAPEUTER

ULIGHEDEN I SUNDHED er steget de seneste 25 år. De dårligst uddannede mænd lever i gennemsnit 10 år kortere end mænd med lange uddannelser. Mennesker med ufaglært arbejde har fire gange større risiko for at miste jobbet, hvis de får diabetes eller en hjertesygdom. Og borgere med psykiske lidelser og handicaps har dårligere helbred end resten af befolkningen.

Det er baggrunden for at Danske Fysioterapeuter sammen med en række andre organisationer har valgt at oprette Forum for Lighed i Sundhed. Vi ønsker simpelthen at få mere politisk fokus på problemstillingerne.

Der er flere grunde til, at vi ønsker mere lighed. Ulighed giver dårligere liv, både fysisk, psykisk og socialt, for en stor gruppe af befolkningen. Det er uretfærdigt, at der i praksis ikke er let og lige adgang til sundhedsydelse, som der står i sundhedsloven. Og så er ulighed en økonomisk belastning for samfundet.

Derfor har vi udarbejdet 10 anbefalinger, som skal sætte fokus på ulighed i sundhed og få politikere på Christiansborg og i regioner og kommuner til at tage deres del af ansvaret.

Vi anbefaler blandt andet, at der kommer mere fokus på det fysiske arbejdsmiljø for at undgå nedslidning og muskel-skeletlidelser. 2 ud af 3 kortuddannede, eksempelvis slagteriarbejdere, brolæggere og social- og sundhedsassistenter, har smerter eller ubehag i arme, hænder, ben, knæ, hofter eller andre led. I 2010 kostede muskel-skeletlidelser samfundet 18,2 milliarder kroner.

Vi peger på, at byer og boligområder skal indrettes på en måde, så det bliver lettere og sjovere at bevæge sig og skabe kontakt og samvær med andre mennesker. Eksempelvis ved at sørge for, at der kommer flere parker og grønne områder, flere fodgængervenlige kryds og bedre gang- og cykelstier.

Og så anbefaler vi at gøre en særlig indsats for at give børn en god start på livet. Vi ved, at den tidlige udvikling er vigtig for barnets sundhed i voksenlivet, og at to ud af tre børn har motoriske problemer, når de starter i folkeskolen. Børn med motoriske problemer har vanskeligere ved at skrive, læse og regne, har færre skolekammerater og starter ofte ikke på en ungdomsuddannelse.

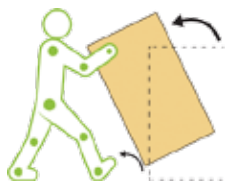
Der findes ikke en enkel løsning på, hvordan vi kan få mindre ulighed. Der er nemlig mange forhold, som spiller ind. Uddannelse, indkomst, beskæftigelse, bolig, arbejdsmiljø og sociale forhold er, sammen med den enkeltes livsstil, alle faktorer, som har en betydning.

Derfor er det heller ikke kun sundhedsvæsenet og den enkelte borger, der har ansvaret for at gøre noget ved problemet. Bekæmpelse af ulighed i sundhed er en fælles opgave for virksomheder, organisationer, civilsamfundet og ikke mindst politikerne, der sætter rammerne for samfundet.

Det er vores budskab, som sammen med de 10 meget konkrete anbefalinger, forhåbentlig kan være med til at vende skuden. For selv om det ikke er nogen let opgave, ved vi af erfaring, at det kan lade sig gøre at skabe mere lighed. Det er i stort omfang et spørgsmål om hvorvidt viljen er til stede.

”

Bekæmpelse af ulighed i sundhed er en fælles opgave for virksomheder, organisationer, civilsamfundet og ikke mindst politikerne, der sætter rammerne for samfundet.

SÅDAN PASSER SKRALDEMANDEN PÅ RYGGEN

Tre film og et instruktionsark viser, hvordan skraldemænd kan passe på deres ryg.

 bevarryggen.dk

Find kongresser og konferencer på fysio.dk

En kongres i Malmø har fokus på faldforebyggelse, træning ved vertebrale frakturer og hoftebrud. Kongressen finder sted i slutningen af august. Du kan finde den og andre konferencer og kongresser på

 fysio.dk/konferencer

82,8

78,8

KVINDER LEVER STADIG LÆNGERE END MÆND

Kvinder bliver i gennemsnit 82,8 år og mænd 78,8 år. Det viser nye tal fra Danmarks Statistik fra 2000-2016.

Nye retningslinjer for lænderygssmerter

To nye danske nationale kliniske retningslinjer (NKR) for patienter med akutte lænderygssmerter (hhv. uspecifikke og med rodirritation) er beskrevet i en artikel i European Spine Journal. Hovedbudskaberne er: Patienterne skal fastholdes så fysisk aktive som muligt, billeddiagnostik skal undgås, man skal være tilbageholdende med analgetika, og der kan suppleres med øvelser eller ledmobiliserende manipulation. Patienter med vedvarende rodirritationssmerter bør vurderes kirurgisk indenfor 12 uger. Flere danske forskere har medvirket til artiklen i Spine Journal – herunder fysioterapeuterne Martin Melby, Thorvaldur Palsson og Per Kjær. Find de to NKR for akutte lænderygssmerter på fysio.dk. Læs artikel om retningslinjerne på

 kortlink.dk/qqnz

Den første professor i ergoterapi

Ergoterapeut, ph.d. Hans Jonsson tiltrådte i maj et professorat i ergoterapi og aktivitetsvidenskab ved Forskningsenheden for Almen Praksis på Syd-dansk Universitet. Professoratet er på 20 procent, og Hans Jonsson skal dele sin tid mellem Odense og Stockholm, hvor han er lektor på Sektionen for arbetsterapi på Karolinska Institutet.

Drop BMI

En gruppe forskere fra den amerikanske Mayo Clinic foreslår, at man benytter BVI, Body Volume Indicator i stedet for BMI (Body Mass Index). Hvor BMI kun ser på forholdet mellem højde og vægt, medtager BVI-metoden information om talje-hofte-ratio, kroppens totale fedtprocent og størrelsen på maven. Forskerne har udviklet en app, der gør det let at udføre målingen. Læs mere om BVI og den nye app på

 kortlink.dk/videnskab/qq3c

Pris til dansk fysioterapeut og rygforsker

Fysioterapeut, ph.d. og forsker i rygsygdomme, Hanne Albert, har fået tildelt "The German Pain Price". Hanne Albert har vist, at man kan behandle den alvorlige og invaliderende rygsygdom modic-forandringer med antibiotika. Overrækkelsen og æresforelæsningsen blev overværet af 1600 forskere og læger. Hanne Albert fik prisen for sit pionerarbejde, der har ført til nye måder at behandle rygsmerter på. Med æren fulgte en gave på 75.000 kr.

Forskere vil gøre det lettere at håndtere knæsmarter

Lektor og seniorforsker, Michael Skovdal Rathleff, har sammen med sin forskergruppe "OptiYouth" fra Forskningsenheden for Almen Praksis modtaget 5.130.000 kr. fra Trygfonden til et forskningsprogram om behandling af unge med knæsmarter. Målet med forskningsprogrammet er at udvikle simple redskaber, der kan understøtte den praktiserende læge samt styrke de unges egenhåndtering af knæsmarter. Projektet begynder sommeren 2017 og forløber over 5 år.

Flere hjælpemidler førte ikke til færre rygsmerter

Ny forskning viser, at brug af flere hjælpemidler ikke har nogen effekt på smerter i bevægeapparatet og på sygefraværet hos sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter. Selvom plejepersonalet brugte hjælpemidler som glidestykker, hospitalsseng, vendelagener og lifte i deres daglige arbejde, opnåede de ikke et bedre helbred. Til gengæld fandt man en nedgang i trusler og vold efter et år. Det kan ifølge fysioterapeut, ph.d.-studerende og projektleder på undersøgelsen Bettina Wulff Risør skyldes, at patienterne følte sig mere trygge, når der blev anvendt hjælpemidler i stedet for personstøtte alene. Studiet er publiceret i Applied Ergonomics.

 kortlink.dk/sciencedirect/qqpa

40%

Kun 40 procent af alle med type 1-diabetes motionerer regelmæssigt.

KILDE: DIABETES NR.2/2017

INFORMATIONSFILM OM MODIC-FORANDRINGER

Oslo Universitetssykehus har publiceret en informationsfilm, der gennemgår symptomer og håndtering af modic-forandringer. Målgruppen er sundhedspersonale og patienter.

 kortlink.dk/oslo-universitetssykehus/qq3a

Yoga til ondt i ryggen

Yoga ser ud til at medføre forbedringer i ryglateret funktion hos patienter med lænderygsmarter. Det viser et Cochrane-review. Effekten er dog lille, og der er brug for flere studier.

 kortlink.dk/cochrane/qr2s

OSTEOPOROSE-TRÆNING

Fik du set videoerne med øvelser til patienter med sammenfald i ryggen?

 Fysio.dk/osteoporose

Op til 10 timers
gratis undervisning
med i prisen!

tlf. 76940877

BTL LASER

Du opnår ekstremt effektive behandlinger!

Fås i 7w & 12w

7w laseren arbejder med 810 & 980 nm

12w laseren arbejder med 1064 nm

Stort antal forudindstillede
behandlingsprogrammer

Indbygget terapistyde

Meget brugervenligt interface

Vinder af Reddot Prisen

Leasing fra: **1.587kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **87.500kr.**

BTL

BTL SHOCKWAVE

Effektiv behandling af muskuloskeletal lidelser!

Interval funktion til følsomme klienter

Terapeutisk leksikon

Hurtige resultater

Tryk op til 5 bar

Frekvens op til 20 Hz

Vinder af Reddot Prisen

Leasing fra: **1.866kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **104.200kr.**

ASTAR

ASTAR POLARIS LASER - DANSK BRUGERFLADE!

Markedets billigste klasse IV laser!

Fås i 8w & 18 w

Polaris HPM 8w: max. 808nm/8w

Polaris HPS 18w: max 808/8w - 980/10w

Leksikon med farveillustrationer

Stort antal forudindstillede
behandlingsprogrammer

Produceret i Europa

Vinder af INOVA Prisen

Leasing fra: **1.224kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **67.500kr.**

ASTAR IMPACTIS SHOCKWAVE

Markedets billigste Shockwave!

Effektiv behandling af muskuloskeletal lidelser

43 forudindstillede behandlingsprogrammer

Tryk op til 5 bar

Frekvens op til 25 Hz

Vinder af INOVA Prisen

Leasing fra: **1.086kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **59.900kr.**

Alle priser er ekskl. moms og fragt

LEASING: Restværdi: 5% | Løbetid: 60 mdr. | Variabel rente

Der tages forbehold for prisændringer

LOJER

Over 200 danske klinikker har inden for 3 år anskaffet en Lojer briks.

Fra Acupunctureshop.com

LOJER CAPRE FX5

Luksus 5-delt briks fra finske Lojer!
Inklusiv hjul og fodbøjle
Trinløs indstilling af alle dele
Mange unikke designmuligheder
Ekstremt stabil!

Leasing fra: **464 kr.**
pr. måned

Kontant fra: **25.290 kr.**

LOJER CAPRE M4

Prisvenlig 4-delt briks i høj kvalitet
Fås som elektrisk eller hydraulisk
16 farvemuligheder
Mange tilkøbsmuligheder

Leasing fra: **206 kr.**
pr. måned

Kontant fra: **11.190 kr.**

LOJER MANUTHERA 242

Den mest fuldkomne og unikke manipulations-/ mobiliserings briks på markedet!
En af markedets mest avancerede brikse
Nye multitraktionsegenskaber
Osteopati, Fysioterapi & kiropraktik
Denne briks skal opleves!

Leasing fra: **1.193 kr.**
pr. måned

Kontant fra: **65.800 kr.**

Patienterne har fået en stemme

Årets bachelorpris går til Linda Rasmussen, der har udviklet et spørgeskema til at vurdere patienternes tilfredshed med genoptræningen. Hendes vinderartikel beskriver processen, hvor hun inddrog både patienter og terapeuter.

AF VIBEKE PILMARK,
FAGLIG REDAKTØR

FOTO: THOMAS STEEN
SØRENSEN

FYSIOTERAPEUT LINDA RASMUSSEN har vundet årets bachelorpris for en artikel om udviklingen af et spørgeskema til vurdering af patienters tilfredshed med genoptræning hos ergoterapeuter og fysioterapeuter. Artiklen er skrevet med udgangspunkt i Linda Rasmussen bachelorprojekt fra 2016.

Hvor Linda Rasmussens bachelorprojekt omfatter både en litteraturgennemgang, uddybning af anvendte forskningsmetoder og en detaljeret redegørelse for de forskellige faser i udviklingen af spørgeskemaet,

er der i vinderartiklen udelukkende fokus på selve processen med at udvikle spørgeskemaet. Projektet blev gennemført på neurorehabiliteringsafsnittet på Næstved Sygehus, hvor Linda Rasmussen var i praktik under uddannelsen, og derfor er det nyudviklede spørgeskema tilpasset de patienter, der er indlagt på dette afsnit til genoptræning.

Disse patienter har ifølge Linda Rasmussen ofte svært ved at kommunikere og give udtryk for deres ønsker og behov i forbindelse med de ofte meget lange rehabiliteringsforløb, de skal igennem.

”Mange har afasi, er svære at forstå og er lang tid om at formulere sig. Jeg har i udviklingen af spørgeskemaet søgt at give stemme til denne gruppe for at blive klogere på deres oplevelse af kvalitet ➤➤

BACHELORPRISEN 2017

To lektorer fra professionsuddannelserne i fysioterapi har vurderet de artikler, der blev indsendt til årets bachelorpris. Prisen er på 25.000 kr. og overrækkes i forbindelse med dimissionsfesten på professionshøjskolen University College Sjælland i Næstved.

BEDØMMERNES VURDERING

”Artiklen er et fantastisk eksempel på, hvor meget der skal til for at lave et spørgeskema. Metoden er velbeskrevet og velargumenteret, og det har været et stort projekt, som man normalt ikke kan nå som studerende.

Find artikel, spørgeskema og bachelorprojekt på fysio.dk/bachelorpris2017

Mange patienter på neurohabiliteringsafsnittet på Næstved Sygehus har afasi og har derfor svært ved at give udtryk for deres ønsker og behov. Det forsøger Linda Rasmussen at imødekomme med sit nye spørgeskema.

i genoptræningen. Deres vurdering af forløbet kan bruges af ergoterapeuter og fysioterapeuter til at tilpasse rehabiliteringen til patienternes behov”, siger Linda Rasmussen til Fysioterapeuten.

Patienter og terapeuters bud på kvalitetsindikatorer

Linda Rasmussen tog ved projektets start kontakt til den specialeansvarlige fysioterapeut i neurorehabiliteringsafsnittet. Hun fik arrangeret, at Linda Rasmussen fik mulighed for at observere arbejdsgangene på afdelingen og deltage i terapeuternes møder. Derefter interviewede hun terapeuterne og en gruppe patienter for at finde frem til, hvad de mente var væsentligt for et vellykket genoptræningsforløb i afdelingen. Disse kvalitetsindikatorer blev samlet til fem hovedtemaer, der danner udgangspunktet for de 21 spørgsmål, som spørgeskemaet består af.

Det foreløbige spørgeskema blev herefter testet på en mindre gruppe patienter. Var der spørgsmål, som patienterne eller terapeuterne savnede eller ikke forstod, blev de revideret i den endelige udgave.

I interviewet efter besvarelsen af spørgeskemaet uddybede patienterne deres svar. De forklarede blandt andet, at de havde brug for, at terapeuterne forstod at fejre de sejre, som patienterne oplevede undervejs.

”Disse patienter har ikke altid lyst til at komme til træning og kan være svære at hive ud af sengene. Patienterne fortalte, at det var vigtigt for deres motivation, at terapeuterne var gode til at få etableret en god stemning, når de trænede og højste flaget, når de gjorde fremskridt”, siger Linda Rasmussen. De fortalte også, at de havde oplevet skiftende terapeuter,

ABSTRACT

Udvikling af et spørgeskema vedrørende patienttilfredshed

BAGGRUND

At sikre en høj grad af patienttilfredshed er et af de overordnede mål for kvalitet i sundhedsvæsenet. Det kan dog være vanskeligt for sundhedspersonalet at leve op til patienternes forventninger. Patienter med hjerneskade har et langt rehabiliteringsforløb på sygehusene. Da træning hos fysioterapeut og ergoterapeut er en del af den tværfaglige indsats, er det væsentligt at undersøge, hvordan patienterne oplever deres forløb, så behandlingen tilpasses patienternes individuelle behov.

FORMÅL

At udarbejde et spørgeskema, der kan indhente relevante oplysninger om patienters tilfredshed med træning hos fysioterapeut og ergoterapeut under indlæggelse på en neurorehabiliteringsafdeling på et sygehus.

MATERIALE OG METODE

Studiet er baseret på fire semistrukturerede enkeltinterviews med patienter. Analysen af datamaterialet er inspireret af Charmaz modificerede version af the Grounded Theory. Herefter er det udviklede spørgeskema pilottestet af terapeuter og patienter, der efterfølgende blev interviewet.

RESULTAT

De fire deltagere identificerede fem overordnede temaer samt tretten undertemaer, der var vigtige for dem i relation til patienttilfredshed. Disse temaer dannede grundlag for udarbejdelsen af spørgsmålene til patienttilfredhedsspørgeskemaet. Herefter blev skemaet valideret af terapeuter samt patienter og revideret.

KONKLUSION

I forbindelse med projektet er der udviklet et spørgeskema, der forsøger at inkludere patienternes behov og præferencer og således sætte patienten i centrum. Patienternes oplevelser og erfaringer kom til udtryk i disse fem hovedtemaer: 1) medinddragelse, 2) træning, 3) stemning og motivation, 4) forskellige terapeuter og 5) professionel behandling. Ud fra temaerne blev der udarbejdet et patienttilfredhedsspørgeskema. Den viden, projektet bidrager med, kan bruges til videreudvikling af det aktuelle spørgeskema samt tilpasning af andre spørgeskemaer om patienttilfredshed. Ved inddragelse af patienters viden til målretning og forbedring af spørgeskemaer om patienttilfredshed, vil man i højere grad kunne sætte patienten i centrum.

VINDERARTIKLEN BLEV SKREVET PÅ EN BÅD I CARIBIEN

Linda Rasmussen gennemførte fysioterapeutuddannelsen på e-læringsholdet på University College Sjælland. Skrivefasen og den afsluttende eksamen i bachelorprojektet blev gennemført på en båd, der lå i havn i Caribien. Vinderartiklen blev skrevet året efter, også i Caribien, hvor hun sejlede rundt med sin mand og deres fælles barn. I dag satser Linda Rasmussen på at blive i Danmark og søger et fast job som fysioterapeut.

”Fysioterapeuterne kan bruge patienttilfredshedsmålingerne til løbende at forbedre kvaliteten. De vil hurtigt kunne se, hvor der er behov for forbedringer, og hvor tilbuddet lever op til patienternes forventninger”.

som der spørges om i spørgeskemaet, men at de ikke så det som et problem.

”Fysioterapeuterne kan bruge patienttilfredshedsmålingerne til løbende at forbedre kvaliteten. De vil med faste målinger hurtigt kunne se, hvor der er behov for forbedringer, og hvor tilbuddet lever op til patienternes forventninger, og de derfor ikke behøver at gøre noget”, siger hun.

Selvom det færdige spørgeskema er testet på patienter, kræver det yderligere test og validering på en større gruppe patienter fra et andet sygehus, før det er klar til at blive brugt på andre sygehuse. Linda Rasmussen håber, at andre studerende har lyst til at påtage sig denne opgave i deres bachelorprojekter.

Neurorehabiliteringen på Næstved Sygehus overvejer på nuværende tidspunkt at implementere spørgeskemaet på afdelingen. ●

FINANSIERING AF DIN KLINIK ER VORES SPECIALE

Vi er en rådgivningsbank og via vores fleksibilitet, finder vi gode og individuelle løsninger for vores kunder.

Vi taler samme sprog

- Vi er nærværende og nemme at tale med.
- Vi kender til driften og finansieringen af fysioterapiklinikker.
- Vi kommer til dig, så du kan bruge din tid på dine kunder.

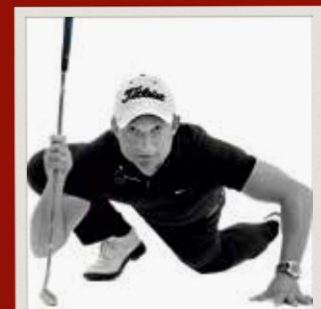
Vi vækker tillid

”Min første kontakt med Vestjysk Bank var meget positiv. Jeg skulle ikke forklare en hel masse omkring, hvad et ydernummer var, hvad indleje var, hvad ansatte fysioterapeuter var, osv. Den viden var allerede hos dem. Det er tillid, og det er vigtigt.”

Thomas Hyldgaard, Fysioterapien Provstegade 3, Randers

Kontakt os og hør, hvad vi kan tilbyde dig.

■ vestjyskbank.dk/fysioterapeut

Thomas Hyldgaard
Fysioterapeut, Cert.MDT.

Anita Wang Hansen
Erhvervsrådgiver
awh@vestjyskbank.dk

Jeppe Tokkesdal
Erhvervsrådgiver
jto@vestjyskbank.dk

AF MAJA SEISTRUP

FOTO ALEX TRAN

I denne serie tager Fysioterapeuten med studerende ud i klinisk undervisning.

STUDERENDE: Martin Eghøj, 23 år, University College Lillebælt, modul 10.

PRAKTIKSTED: Odense Universitetshospital, Rehabiliteringsafdelingen. Der er 1.010 normerede sengepladser på hospitalet, og de fleste patienter er indlagt i korte genoptræningsforløb på 3-4 dage. I 2015 nåede der 112.000 udskrevne patienter igennem og 1.069.000 på ambulant besøg.

De skal have et kærligt skub

Martin Eghøj måtte tage alle sine kommunikationsevner i brug, da han skulle overtale modvillige patienter til træning på Odense Universitetshospital.

SOM FYSIOTERAPEUT PÅ en klinik ser man typisk kun sin patient en gang om ugen. Derfor er det nemt at bekymre sig om, hvorvidt patienten får lavet sine øvelser i mellemtiden. Det gjorde studerende Martin Eghøj i hvert fald i sine tidligere praktikforløb. Så det var en stor tilfredsstillelse for ham at starte i klinisk undervisning i rehabiliteringsafdelingen på Odense Universitetshospital. Her mødes patienter og behandlere nemlig flere gange om dagen, fordi patienterne er indlagt og får intensiv fysioterapi. Til gengæld bliver de hurtigt udskrevet.

”Jeg så mine patienter mindst en gang om dagen i en lille uge, og man kunne se store fremskridt på få dage. Det var enormt givende,” siger han.

Patienten nægtede at træne

De korte patientforløb betød, at Martin Eghøj nåede vidt omkring i løbet af sine otte ugers kliniske undervisning på hospitalet. Han blev sendt ud på seks forskellige afdelinger og mødte patienter, der skulle behandles efter blodpropper, hofteoperationer og aldersrelaterede symptomer som svimmelhed og hukommelsestab.

”Det krævede meget forskellige tilgange. Jeg fik alle de måder at kommunikere på i spil, som jeg har lært gennem uddannelsen - og gennem hele mit liv,” siger han.

På ortopædkirurgisk afdeling var patienterne typisk fulde af gåpåmod efter en simpel knæoperation og tog godt imod Martins øvelser. De ville faktisk i gang med genoptræningsøvelser samme dag, som de var blevet opereret. Men på geriatrisk afdeling for patienter over 60, var indstillingen en anden.

”En patient nægtede alt og ville bare blive liggende i sengen. Jeg er jo en gammel dame, var hendes argument. De første dage vidste jeg ikke, hvad jeg skulle gøre ved det, så jeg sagde bare okay og gik ud af stuen igen,” siger han.

Et kærligt skub

Særlig besværligt blev det, da Martin Eghøj skulle behandle en ældre, kraftig herre, der havde været fodboldtræner i mange år, men aldrig selv havde dyrket sport. Han kom med bedrøvelige kommentarer til øvelserne og nægtede at udføre dem.

”Jeg brugte lang tid på at finde ud af, at det jo ikke var mig, han angreb. Det var nok i højere grad en forsvarsmekanisme,” siger Martin Eghøj.

Gennem en række samtaler med hospitalets kliniske underviser begyndte Martin Eghøj at forstå, at han ikke gjorde patienterne en tjeneste ved at være eftergivende. Tværtimod havde flere af dem brug for et kærligt skub. Og når først de kom i gang med øvelserne, indrømmede de næsten altid, at det føltes godt.

Løsningen i forhold til fodboldtræneren blev at droppe den planlagte træning og i stedet spørge ind til hans liv. Det viste sig, at han i sin fodboldtræning havde brugt en øvelse med kegler, hvor spillerne trænede høje knæløft. Martin Eghøj fandt derfor nogle hvide plastikkrus frem, der kunne gøre det ud for kegler og fik fodboldtræneren til at vise øvelsen. Og så var han i gang.

”Det hjalp at få kædet de ting, der betyder noget for patienten, sammen med træningen. Efterhånden blev vi lidt bedre venner og jeg kunne så småt få mit eget program på dagsordenen,” siger Martin Eghøj.

Oplevelsen lærte ham, at man ikke skal være bange for at presse sine patienter lidt.

”Jeg tog motivatorhatten på og insisterede på, at de gjorde et forsøg. Bare det, at de kom ud af sengen, blev en succes for mig. Og da vi nærmede os slutningen af de otte uger, var der ikke nogen, der fik lov til at blive liggende i sengen,” siger Martin Eghøj. ●

KLINISK UNDERVISER:

Lars Odgaard

Hvad er de vigtigste egenskaber, man som studerende skal have med hos jer?

”Patienterne på universitetshospitalet bliver typisk udskrevet inden for tre-fire dage. Derfor er man nødt til at være lidt pågående, hvis man både skal nå at undersøge dem og komme i gang med behandlingen. Det hjælper, hvis

man har et godt humør som Klodshans, der kommer ind i balsalen og siger 'her kommer jeg!'. Man skal selv opsøge mulighederne.”

Hvordan klæder I de studerende på?

”Gennem tre faste samtaler og jævnlige snakke om, hvordan det går. Nogle studerende starter måske med at tro, at de lærer bedst ved at nå rundt på så mange afdelinger som muligt. Men det kan vise sig at være alt for forvirrende at skulle overskue mange slags patienttyper på samme tid. Vi har jo alt herude, fra ortopædkirurgiske patienter til reumatologi og plastikkirurgi. Så det er mit ansvar at foreslå, at de kan blive længere i et bestemt speciale og finde tryk i det.”

Hvordan er studiemiljøet?

”Vi har det, vi kalder stud.fys-barakken, hvor de studerende mødes hver morgen. Her får de studerende undervisning og kan hjælpe hinanden med journaler og øvelser. På den anden side af døren sidder de ergoterapeutstuderende, som vi arrangerer tværfaglige forløb med. Der er omkring 2000 studerende inden for blandt andet sygepleje, medicin og fysioterapi på hospitalet i løbet af et år, så de kommer aldrig til at være alene.”

SID DIG STÆRK

InCharge stolen giver dig kontrol over din krop og holder dig aktiv gennem hele arbejdsdagen. Prøv den gratis i 14 dage og mærk selv forskellen.

dynamostol
SIT STRONG
info@dynamostol.dk
www.dynamostol.dk
tlf.: 4675 0970

Vi skifter navn! **FYSIO** bliver **FysioScience** ▶

Med det nye navn betoner vi vores videnskabelige forankring. Du kan i øvrigt forvente samme høje kvalitet på artikler inden for forskning og praksis som tidligere.

Hvis du ikke allerede har kendskab til vores tidsskrift, så har vi et specialetilbud til dig!

▶ Du får **2 gratis numre**, når du tegner et nyt abonnement! Læs mere på www.fysioscience.dk.

FysioScience giver dig alt dette:

Overvågning af dit erhvervsområde. Vi gør kompleks forskning til overskuelige og forståelige artikler.

Interviewer med ledende eksperter. I hvert nummer vil indflydelsesrige eksperter inden for fysioterapi komme til orde.

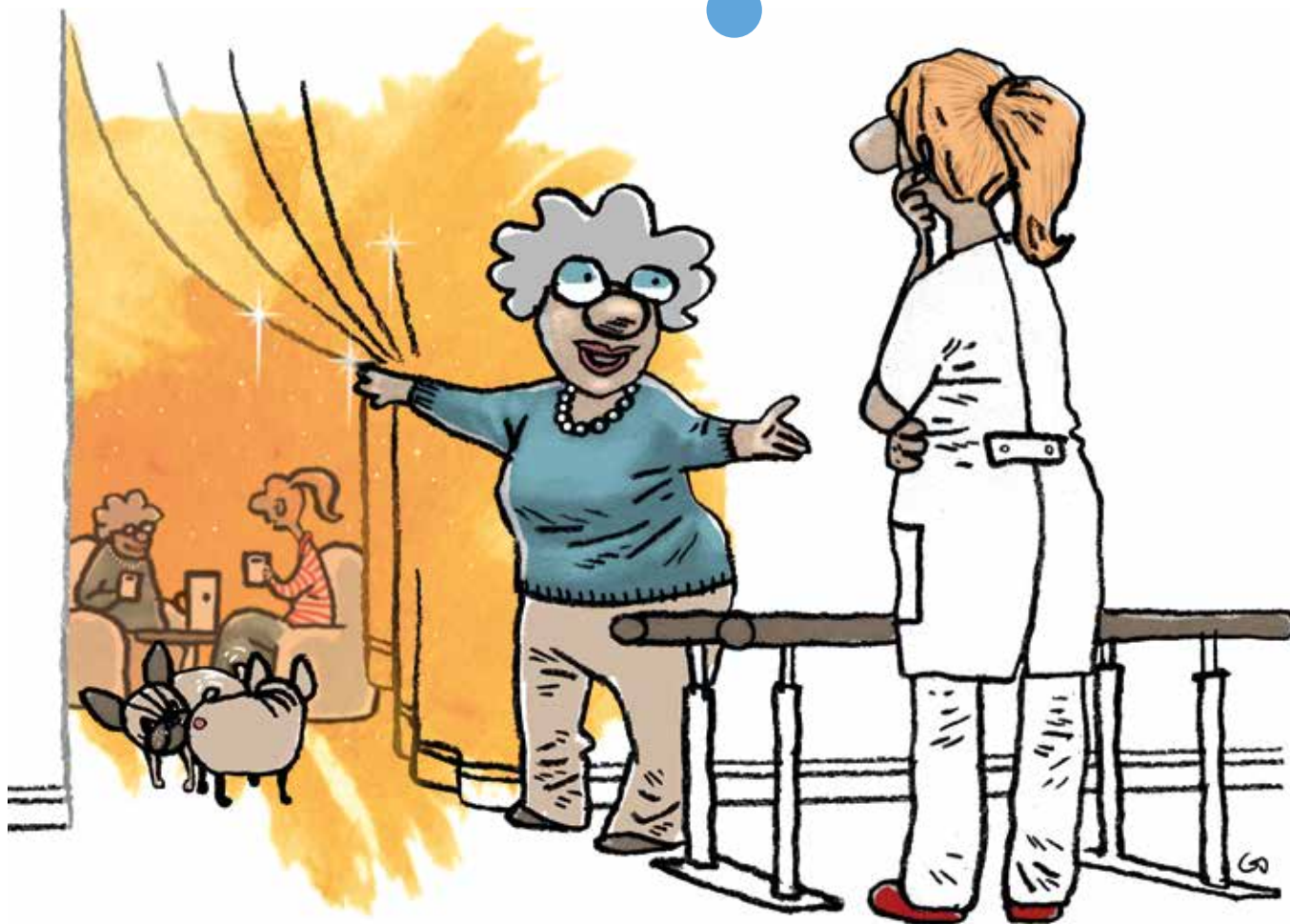
Rapportering fra konferencer og tip om bøger. Vi rapporterer fra mange konferencer. Vi giver også tip om produkter, uddannelsesmateriale, bøger, websider, apps m.m.

Ekstra materiale på websitet. Alle abonnenter får fri adgang til vores webeksklusive artikler og ekstra bonusmateriale.

Af fysioterapeuter for fysioterapeuter. Alle vores redaktører, skribenter og tweetere er fysioterapeuter med omfattende kundskab inden for emnet.

Prøv uden risiko. Hvis du ikke er tilfreds med vores tidsskrift, får du altid pengene tilbage for de numre du endnu ikke har fået.

Venskab eller venlig afvisning?

ELVIRA ER I TVIVL

Hjælp hende ved at bidrage til debatten på fysio.dk/dilemma eller på Facebook

Har du selv stået i et dilemma, du gerne vil præsentere i Fysioterapeuten, så skriv til redaktionen@fysio.dk

AF CATHRINE HUUS

TEGNING: GITTE SKOV

ELVIRA ER FYSIOTERAPEUT på Sengerup Sygehus. En dag får hun en ny kvindelig patient. De to har meget til fælles og får hurtigt etableret en rigtig god kontakt, fuld af gensidig forståelse og varme. Behandler og patient deler ovenikøbet hobby: Elviras patient er passioneret hundeejer, og ligesom Elvira elsker hun sin franske bulldog. Der går ikke længe, før de to udveksler hundebilleder.

Kvinden gør store fremskridt og kan se frem til udskrivning inden for kort tid. Hun foreslår derfor Elvira, at de fortsætter samværet udenfor sygehuset og mødes til en tur i parken med hundene og efterfølgende kaffe i hendes hjem.

Elvira føler stor sympati for sin patient, men hun havde ikke forestillet sig, at det skulle føre til et reelt venskab. Hun er dog beklemmt ved at afvise kvinden, da hun mener, at den gode kemi i høj grad har medvirket til, at genoptræningen

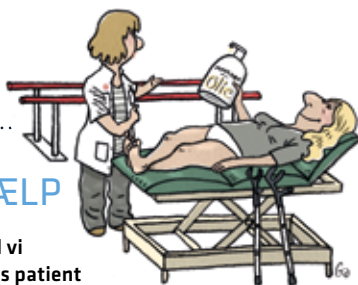
går så godt. Kvinden skal fremover gå til ambulant fysioterapi i 12 måneder hos Elvira, så behandlingen er ikke slut. Elvira ved desuden, at kvinden er meget ensom.

Hvad gør Elvira?

Skal hun sætte en grænse og sige, at hun af princip ikke ser sine patienter privat, med fare for, at genoptræningen går mindre godt, fordi kvinden bliver skuffet?

Eller skal hun fortsætte relationen udenfor sygehuset? Det er jo trods alt hyggeligt og kunne udvikle sig til et ægte venskab.

Hvad ville du gøre?

WILMA FIK HJÆLP

I Fysioterapeuten nr. 3 bad vi læserne hjælpe Wilma, hvis patient ønskede massage frem for træning.

Det er tilsyneladende et emne, som optager jer, for mere end 30 læsere deltog i diskussionen med relevante indlæg. Vi kan desværre ikke trykke dem i deres fulde længde, men bringer et uddrag:

ILSE HERBST JENSEN: "Patienter er eksperter i deres egen krop. Jeg, som fysioterapeut, er ekspert i at undersøge og behandle. Kombinationen gør, at patient og behandler fælles kan opnå det bedste resultat. Kun træning giver sjældent et godt resultat."

MAJA HOFFMANN LIND JEPSEN: "Jeg synes det er fair, at fysioterapeuten som sundhedsfaglig arbejder efter hvad der er videnskabeligt belæg for. Hvis patienten gerne vil have massage, kan man måske anbefale en god massør. I bund og grund skal fyssen jo også selv kunne stå inde for sin behandling."

SØREN RAUNHOLT: "Henvis til massør og koncentrer behandlingen omkring relevant manuel behandling som mobilisering, udspænding, frigørelse af led m.m. Og så skal resten bruges på at vejlede i træning, så pt har en mulighed for at vedligeholde funktionen. Vi skal ikke gøre det patienten gerne vil have, men det vi vurderer de har brug for!!!"

SØREN HØJER LARSEN: "Selvfølgelig skal patienten høres, og gøres til en del af sin egen bedring - men ikke ved at bestemme behandlingsform. Det giver jo ingen mening."

RUNETOLSTRUP LARSEN: "Det må være op til den sundhedsprofessionelle at vurdere kvaliteten af den behandling, der tilbydes. Hvis den sundhedsprofessionelle ikke vurderer, at der er tilstrækkelig evidens for at massage virker, så har patienten ikke krav på det (så længe der arbejdes med udgangspunkt i de kliniske retningslinjer).

JENS NØRSKOV: "Placebo er den mest veldokumenterede behandling. Resterende forskning er af så lav kvalitet, at man ikke kan sige ret meget med sikkerhed. Hvis Wilma oplever bedring, så giv dog det hun tror på virker, så kan troen i sidste ende være bedste behandling."

METTE PILGAARD: "Eftersom jeg selv har en handicappet søn, som ikke kan fungere uden massage og fysioterapeutisk behandling, så mener jeg, at fysioterapeuten skal gøre, hvad patienten har brug for. Det er trods alt behandlingen der gør, at patienten har en funktionel hverdag. Men er løbet på en fys, der ikke ville."

 Du kan læse Wilmas dilemma og se alle svar i deres fulde længde på fysio.dk/dilemma og facebook: facebook.com/fysioterapeuter

Vi holder mennesker i bevægelse

Tre dage med ny viden, faglig fordybelse og socialt samvær:

Danske Fysioterapeuters Fagkongres 2018

12. – 14. april 2018, Odense Congress Center

- Mere end 200 foredrag, workshops, symposier og postersessioner
- Ny viden fra førende forskere og praktikere fra ind- og udland
- Danmarks største udstilling af trænings- og behandlingsudstyr til fysioterapeuter

Pris: 3.400 kroner for fysioterapeuter og 1.900 kroner for fysioterapeutstuderende for alle tre dage, hvis du tilmelder dig før 8. februar 2018. Det bliver muligt at købe endagsbilletter.

Indsend abstract:

Har du lyst til at formidle resultater af din forskning eller et udviklingsprojekt i et kort foredrag eller en posterpræsentation? Så indsend abstract inden 15. september 2017.

Program

Programmet vil bl.a. indeholde 8-10 store foredrag, 10-12 workshops og 20 fokuserede symposier.

De første symposier er på plads:

- Diagnosticering og behandling af sarkopeni
- Cancer rehabilitering
- Aktiv behandling af muskuloskeletale smerter med fokus på behandlingsprogression og træningsdosering.

Tilmeld dig på www.fagkongres.dk

Fysioterapeuter skal være medlem af Danske Fysioterapeuter for at deltage i Fagkongressen. Andre faggrupper kan deltage for en merpris.

LEDERKONFERENCE 2017

Særligt spor for klinikejere:

Ledelse og forretningsudvikling i en forandringstid

VI INVITERER LEDERE PÅ ALLE NIVEAUER, KLINIKEJERE OG LEDERSPIRER TIL ÅRETS LEDERKONFERENCE D. 14. + 15. NOVEMBER I VEJLE.

Kom med til to spændende dage, hvor vi stiller skarpt på disruption og agil ledelse. Hvad betyder det for ledelse på sundhedsområdet? Kom og få inspiration fra eksperter, praktikere og forskere, som går bag om hypen, bringer begreberne ned på jorden og giver indblik i handlemuligheder, potentialer og faldgruber.

Du kan blandt andet opleve

**Disruption: Hvad er det, og hvad er det ikke?
Hvilken betydning har det for ledelse?**

TUNE HEIN, RÅDGIVER I STRATEGISK LEDELSE OG FORANDRING

**Hvad gør den teknologiske udvikling ved os
som mennesker, borgere, medarbejdere og ledere?**

ANDERS COLDING-JØRGENSEN, ADFÆRDSPSYKOLOG OG DIGITAL
IVÆRKSÆTTER

**Agil ledelse i din hverdagspraksis:
Hvad går det ud på og hvad kendetegner agil ledelse?**

BO FORSBERG, KONSULENT OG PARTNER PS4

Fremtidens ledelse: Hvad siger ledelseskommisionen?

LOTTE BØGH ANDERSEN, PROFESSOR, AARHUS UNIVERSITET OG
MEDLEM AF LEDELSESKOMMISSIONEN

**Sådan bruger vi disruptiv tankegang, data, analyse
og innovation til udvikling af opgaveløsningen**

THOMAS FRANK, ERHVERVS-PH.D. OG LEDER AF HR OG ANALYSE,
HEDENSTED KOMMUNE

**Udvikling af digitalt træningsudstyr –
ledelsesmæssige muligheder, dilemmaer og udfordringer**

CHRIS HARTMANN, OVERFYSIOTERAPEUT OG UDVIKLINGSTERAPEUT
JIM JENSEN, HAMMEL NEUROCENTER

TID:

14. og 15. november 2017

STED:

Vingstedcenteret, Vejle

PRIS:

3.450 kr. for 2 dage inkl.
overnatning og festmiddag.
Du kan også vælge at deltage
én dag. Se øvrige priser på
hjemmesiden.

TILMELDINGSFRIST:

4. oktober 2017 på
fysio.dk/leder17

Læs mere og se programmet
på fysio.dk/leder17

Det får du også

- Debatter og deltagerinvolvering
- Netværk på tværs af sektorer og ledelsesniveauer
- Get-together arrangeret af Danske Fysioterapeuters Lederråd
- Festmiddag

Konferencen arrangeres af Danske
Fysioterapeuter i samarbejde med
Ergoterapeutforeningen

NYHED HOS PROTERAPI

MARKEDETS
ABSOLUT
BEDSTE PRIS

PROTERAPI HPL (HIGH POWER LASER)

- Arbejder med større områder og når længere ind i vævet end traditionelle LLLT lasere
- Endnu bedre effekt af behandlingen end vi kender fra LLLT

NORMALPRIS 59.500,-

INTRODUKTIONSPRIS
44.900,-

KONTAKT DIN PRODUKTKONSULENT FOR MERE INFO OG AFPRØVNING AF PRODUKTET

Christina Jørgensen
Fysioterapeut &
produktkonsulent
Sjælland

Mobil: 2552 8809
Mail: cj@proterapi.dk

Lars Hansen
Fysioterapeut &
produktkonsulent
Syddjylland

Mobil: 2672 4831
Mail: lh@proterapi.dk

Anders Tarpgaard
Fysioterapeut &
produktkonsulent
Nordjylland

Mobil: 2444 1817
Mail: at@proterapi.dk

Et *fysioterapeutisk touch* på teknologien

Henning Langberg, ny direktør i Copenhagen Healthtech Cluster, vil styrke fysioterapien ved hjælp af nye digitale løsninger. Det skal ske ved et tættere samarbejde mellem sundhedsvæsenet og erhvervslivet.

AF MAJA SEISTRUP

FOTO THOMAS STEEN
SØRENSEN

SNART VIL FYSIOTERAPEUTER i hospitalsvæsenet give deres patienter holdundervisning via Skype. Virksomheder som Trefor Telecare har nemlig udviklet it-udstyr, der giver mulighed for at modtage holdundervisning hjemme i stuen via deres smart-tv eller computer. Lyder det som en billig og dårlig erstatning for god, gammeldags fællestræning? I mange tilfælde vil svaret være ja. Men da en gruppe svagelige KOL-patienter fra Bispebjerg Hospital for nylig testede it-udstyret hjemme i deres egne stuer, steg fremmødet signifikant. Ifølge Copenhagen Healthtech Clusters evaluering af forløbet skyldes det, at når patienterne slap for den udmattende transport til hospitalet, kunne de bedre overskue træningen, selvom den foregik på langdistancen. ➤➤➤

Hvis vi ignorerer, hvordan mennesker og deres kroppe fungerer, udvikler vi en teknologi, som ikke fungerer i virkeligheden.

➤ Nye digitale opfindelser vil gøre deres indtog i sundhedssystemet de kommende år og ændre måden, fysioterapeuter arbejder på. Hvis de bliver udviklet af fagfolk med respekt for fagets hands-on-tilgang, kan de blive uvurderlige hjælpemidler. Det mener professor Henning Langberg, der netop er tiltrådt som direktør for Copenhagen Healthtech Cluster.

Derfor er hans mission at styrke samarbejdet mellem erhvervslivet, der udvikler den nye teknologi, og sundhedsvæsenet, der skal bruge den.

”Vi har kun set begyndelsen af den teknologiske udvikling”, siger han.

Professorhatten passer også direktøren

Direktør og professor Henning Langberg har arbejdet med sundhedsløsninger fra flere vinkler gennem sin karriere. Han er oprindeligt uddannet fysioterapeut, har en kandidat i humanfysiologi og humanbiologi fra Københavns Universitet, har arbejdet som biokemiker for Novo Nordisk, været med til at opbygge Institut for Idrætsmedicin på Bispebjerg Hospital, er ph.d. og dr.med. Og så har han ved siden af startet en række private sundhedsvirksomheder, et karrierespor, som han sidste år supplerede med en MBA i strategi og virksomhedsledelse.

Karrieren kulminerede, da han i 2012 blev udnævnt som Danmarks første professor i rehabilitering ved Institut for Folkesundhedsvidenskab på Københavns Universitet. Her har han igennem de sidste fem år opbygget forskningsenheden Copenrehab, som har forsket i rehabilitering, innovation og sundhedsteknologi. Et arbejde, han fortsat har ansvaret for, men som nu suppleres af et fuldtidsjob som direktør. Driften af forskningsenheden og den daglige kontakt med de 24 tilknyttede ph.d.- og master-studerende, vil derfor blive varetaget af en nyudpeget, daglig leder. På spørgs-

målet om, hvorvidt der bliver tale om en nedprioritering af forskningen i rehabilitering, svarer Henning Langberg benægtende.

Tværtimod ser han mange perspektiver i den nye konstellation.

”Jeg mener, at vores forskning skal ud og gøre en forskel. Inden for universitetsverdenen går der traditionelt mange år fra forskningsresultater bliver publiceret, til de bliver omsat til løsninger, der kan tages i brug i den kliniske virkelighed. I Copenhagen Healthtech Cluster kommer jeg til at samarbejde med virksomheder, der hurtigere kan løfte opgaverne. På den måde styrker professorhatten mit arbejde som direktør og omvendt,” siger han.

Samarbejde mellem udviklere og brugere

Copenhagen Healthtech Cluster er etableret af Region Hovedstaden for at skabe vækst for virksomheder, der arbejder med sundhed i regionen. Samtidig er målet, at Copenhagen Healthtech Cluster skal føre til mere og bedre sundhed for danskerne. Arbejdet består i at hjælpe med at skabe et godt samarbejde mellem dem, der skal bruge løsningerne i sidste ende, nemlig patienter, borgere, sygehuse, kommuner og private klinikker, og producenterne af løsningerne. Henning Langberg ser derfor et stort potentiale i at hjælpe virksomhederne med at få adgang til de danske sundhedsdata.

”Der ligger store potentialer for fremtidig vækst og forbedret sundhed i at forstå mønstre og finde løsninger gennem anvendelse af sundhedsdata. Det kan vise sig at blive et fremtidigt styrkeområde for dansk lifescience” siger Henning Langberg.

Et andet stort fokusområde bliver at hjælpe kommuner og regioner med at sætte ord på deres konkrete behov og kommunikere det videre til de virksomheder, der kan løfte opgaven. Derfor har Copenhagen Healthtech Cluster netop indgået en aftale med 12 kommuner om at blive testmiljøer inden for forskellige områder, hvor producenterne kan afprøve nye produkter og IT-løsninger.

Patienterne falder fra

Gennem de sidste fem år har Henning Langberg i regi af forskningsenheden Copenrehab undersøgt en række rehabiliteringsindsatser til såvel

ældre borgere som patienter med kroniske sygdomme. Men mange patienter møder ikke op til behandlingen i kommunen eller falder fra undervejs. En stor del af patienterne fortsætter heller ikke med at være fysisk aktive og fastholde sunde vaner efter behandlingen.

”Vi ved, at fysisk aktivitet vil forebygge og afhjælpe mange symptomer for langt de fleste sygdomme. Desværre gør patienter ikke altid, som fysioterapeuten ønsker. Vi må derfor tilpasse behandlingen, så patienten motiveres til at deltage. Ellers får vi ikke langvarig effekt. Fremtidens sundhedsløsninger skal skræddersyes, så de passer til den enkeltes behov” siger Henning Langberg.

Han peger derfor på nødvendigheden af at komme patienterne i møde med nye, mere fleksible og mere individuelle tilbud. Her kan ”velfærdsteknologiske løsninger” blive en del af løsningen. Som for eksempel mobile bevægelsessensorer, som tillader fysioterapeuten at følge og kommentere sine patienters hjemmetræning via en app på smartphonen og andre interaktive løsninger, hvor fysioterapeuten kan vejlede sine patienter i en hverdagssituation.

Fysisk nærkontakt bliver ikke overflødig

KOL-patienterne på Bispebjerg Hospital, som blev nævnt i begyndelsen af denne artikel, var så glade for fælles holdtræning

COPENHAGEN HEALTHTECH CLUSTER

CHC arbejder for at bringe sundhedsaktører og virksomheder sammen om fremtidens digitale løsninger. Blandt andet ved at drive en række testmiljøer, hvor virksomheder kan få adgang til at teste deres produkter på et hospital eller et plejehjem, ved at hjælpe kommune og hospitaler med at sætte ord på deres behov og få overblik over mulige løsninger, og ved at hjælpe virksomhederne med at få adgang til sundhedsdata. CHC er en del af Copenhagen Capacity, der skal skabe økonomisk vækst i Hovedstadsregionen.

Læs mere på www.cphhealthtech.dk/

MED PATIENTEN PÅ ARBEJDE OG SKOVTUR

Gentofte, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner har i samarbejde med virksomheden ICURA Trainer testet og medudviklet en it-løsning, hvor patienten inden hjemmetræning monterer elastikker om ben og talje med indbyggede bevægelsessensorer. Udstyret måler specifikke parametre som graden af bækkentilt, knæekstension og udadrotation i hoften og kommunikerer gennem en app til patienten, om hun udfører øvelserne rigtigt. Samtidig kan fysioterapeuten få et mere præcist indblik i træningen og eventuelt ændre træningsprogrammet undervejs. Henning Langberg forestiller sig, at en lignende teknik snart vil kunne følge patienten på arbejde eller en løbetur i skoven.

” Der bliver uddannet rigtig mange fysioterapeuter lige nu, og ikke alle vil komme ud i klassiske jobs. Det bedste, der kan ske, er, hvis de udnytter chancen til at arbejde med faget på en ny måde.

»> via Skype, at de efterfølgende oprettede en online madklub med hinanden. Fysioterapeuten, der trænede dem, noterede en overraskende høj fremmødeprocent på hele 86 procent for patienter, som traditionelt er udfordret af manglende kræfter. Den nye træning krævede kun en fungerende internetforbindelse og en skærm til hver patient, stillet til rådighed af kommunen.

Men er de digitale løsninger gode nok, når standardindstillingen er at behandle alle ens? Nej, ikke endnu, mener Henning Langberg, som understreger, at der derfor er behov for at involvere fysioterapeuter og andre fagfolk i udviklingen af den nye teknologi.

”Hvis vi ignorerer, hvordan mennesker og deres kroppe fungerer, udvikler vi en teknologi, som ikke fungerer i virkeligheden. En trænings-app med hjemmeøvelser kan være god til de patienter, der er teknologi-interesserede i forvejen, eller som er selvkørende og mangler et lille skub. Men andre patienter har brug for fysisk kontakt eller for at træne sammen med andre,” siger han.

Nye veje for fysioterapeuter

Derfor tror Henning Langberg ikke, at robotter og apps vil udkonkurrere fysioterapeuterne hverken på kort eller lang sigt. Tværtimod kan de give mulighed for at målrette behandling til svage KOL-patienter, travle småbørnsforældre og alle dem, der har brug for en ny tilgang til hjemmeøvelserne. I hvert fald hvis teknologien bliver udviklet i samarbejde med nogen, der har forstand på fysioterapifaget. Det er dét, han arbejder på at skabe rammerne for i Copenhagen Healthtech Cluster. Men hans håb er også, at fysioterapeuterne selv tager tråden op.

”Der bliver uddannet rigtig mange fysioterapeuter lige nu, og ikke alle vil komme ud til klassiske jobs i fysioterapien. Det bedste, der kan ske, er, hvis de udnytter chancen til at arbejde med faget på en ny måde. Måske ved at starte virksomhed eller supplere med en IT-uddannelse. De nye løsninger skal udtænkes af mennesker, der ved noget om kroppen. Så der kommer et fysioterapeutisk touch på teknologien,” siger han. ●

BLÅ BOG: HENNING LANGBERG

- Direktør i Copenhagen Healthtech Cluster fra 1. maj 2017.
- Afsluttede i 2016 en MBA fra AVT Business School.
- Professor i 2012 ved Institut for Folkesundhedsvidenskab.
- Har startet adskillige private virksomheder indenfor sundhed og teknologi.
- Var fra 1998 til 2012 med til at opbygge Institut for Idrætsmedicin på Bispebjerg Hospital.
- Ph.d. og doktordisputats om senevævsskader.
- Tidl. videnskabelig redaktør for Danske Fysioterapeuters forskningsblad og mangeårig formand for forskningsfonden.
- Var med til at udarbejde Danske Fysioterapeuters specialstordning.
- Siden 1991 underviser på Dansk Selskab for Sportsfysioterapikurser.
- Modtog i 2016 Ove Bøje Prisen fra Dansk Idrætsmedicinsk Selskab og i 2009 Danske Fysioterapeuters Forskningsfonds Særlige Pris.
- Blev i 2001 den første modtager af den internationale IFSP-HvU Prize for sin forskning i sportsfysioterapi.
- Har læst kandidat i idræt og humanbiologi ved Københavns Universitet.
- Uddannet fysioterapeut i 1987.

Se mere på www.copenrehab.dk og www.sundhedsmotivation.dk

GigaLaser 36.000 mW

– Overskud til mere

Få et godt leasingtilbud i dag

GIGALASER FRIGØR DIG TIL ANDRE OPGAVER. DEN ER KLINIKKENS NYE MEDARBEJDER.

Lad GigaLaseren behandle, mens du taler med din patient, skriver journal eller behandler næste patient.

HURTIG OG EFFEKTIV BEHANDLING AF F.EKS.:

- Akutte skader
- Overbelastningsskader
- Nakkesmerter
- Lændesmerter
- Gigtsmerter
- Sår og betændelsestilstande

Fremtiden til debat

Der blev diskuteret nye jobmuligheder på forårets generalforsamlinger i Danske Fysioterapeuters fem regioner.

AF MIKAEL MØLGAARD OG CATHRINE HUUS

FOTO HENRIK FRYDKJÆR OG CLAUS SJÖDIN

REGION HOVEDSTADEN

100 fysioterapeuter var samlet den 16. maj i Søpavillonen i København til Region Hovedstadens generalforsamling.

En god forening er, når medlemmerne interesserer sig for hinanden og træffer beslutninger til fælles bedste, sagde regionsformand Tine Nielsen.

Marianne Levinsen fra Center for Fremtidsforskning gav sit bud på fremtidens sundhedsvæsen. Hun mener, at fysioterapeuter bør stræbe efter at blive højt specialiserede, arbejde evidensbaseret og være gode formidlere.

LÆS MERE. Se, hvem der blev valgt til bestyrelserne og læs de fulde reportager på fysio.dk/regioner

REGION NORDJYLLAND

64 medlemmer deltog på generalforsamlingen den 3. april i Region Nordjylland. Flere gav udtryk for bekymring omkring løn- og ansættelsesforhold for nyuddannede.

Der er stor mangel på læger i Nordjylland, og fysioterapeuter kan løse en række af lægernes opgaver, påpegede regionsformand Gitte Nørgaard.

130 medlemmer mødte op til generalforsamling den 19. april hos Region Sjælland.

REGION SJÆLLAND

Ledigheden er lav i Region Sjælland, den ligger på blot 0, 87 procent. Men der skal stadig arbejdes på at skabe nye jobs, for der bliver uddannet flere fysioterapeuter hele tiden, sagde regionsformand Lise Hansen.

REGION MIDTJYLLAND

75 fysioterapeuter deltog i generalforsamlingen hos Region Midtjylland den 4. april, hvor der både var spisning, kollegialt samvær og foredrag.

Vi har en nettotilvækst på 700 fysioterapeuter om året. Det er dejligt, at så mange ønsker at beskæftige sig med vores vidunderlige fag. Men vi skal tænke i at skabe arbejdspladser på nye områder, sagde regionsformand Sanne Jensen.

REGION SYDDANMARK

50 medlemmer lyttede og debatterede løn- og arbejdsvilkår for fremtidens fysioterapeuter på Region Syddanmarks generalforsamling den 27. april.

Fysioterapeuter kan løse mange nye opgaver i fremtiden. Men det skal være på en måde, så man kan holde et helt arbejdsliv, og der er plads til faglig udvikling, slog regionsformand Brian Errebo-Jensen fast i sin beretning.

Hvordan skal din sommer se ud?

Skræddersyet telefonservice til fysioterapeuten

Vi er en af jer

Vores personale er uddannede fysioterapeuter. Det betyder at jeres patienter både får en professionel og faglig høj service.

Nem administration

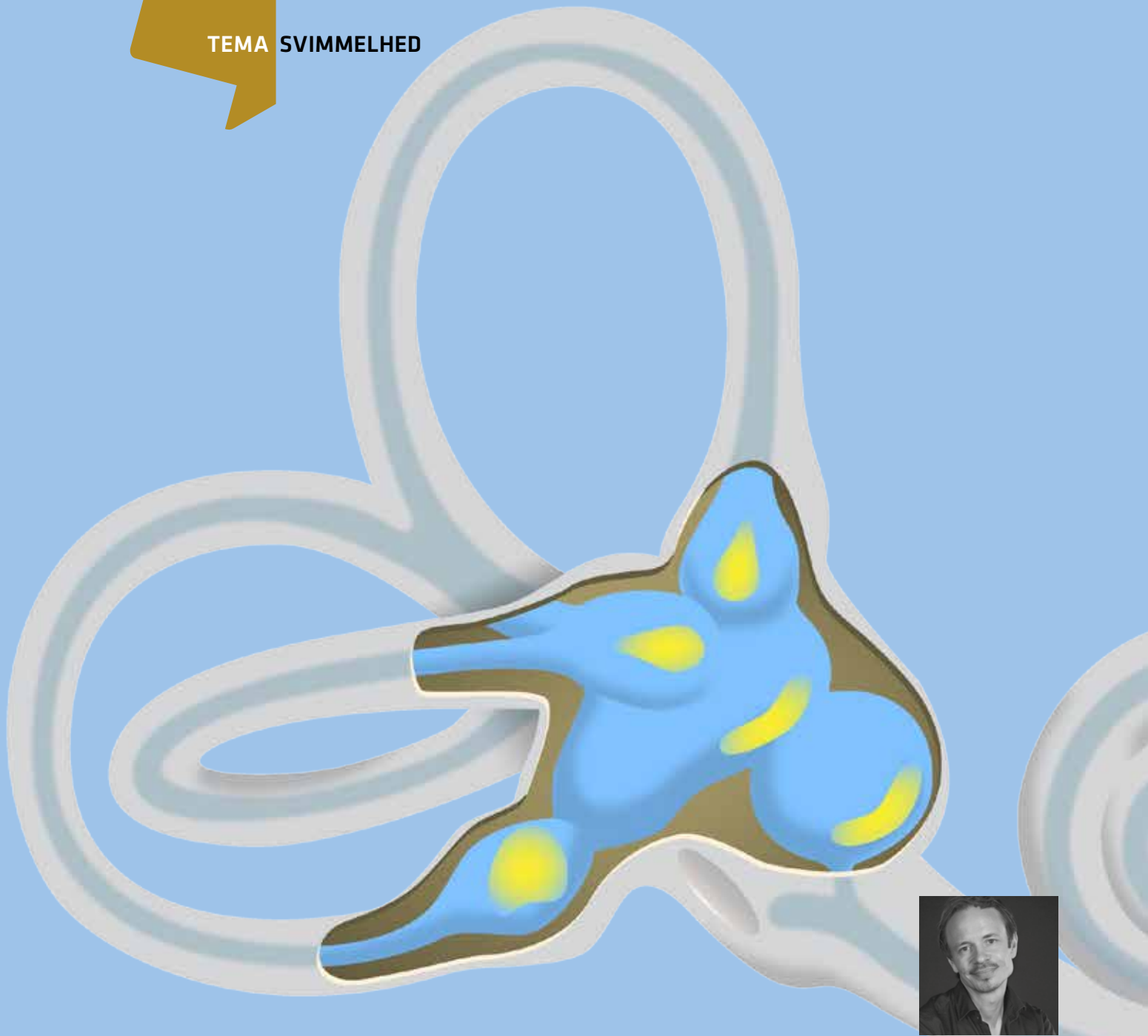
Vi har god erfaring med at arbejde i jeres bookingsystem. Derfor er jeres patienter i trygge hænder, når vi besvarer opkaldet.

I betaler kun, når I selv tjener

Vi besvarer alle opkald vedrørende aflysninger, ombookings og generelle spørgsmål helt gratis. Det koster udelukkende et mindre gebyr, når vi booker en ny tid.

Sommerkampagne! spar 20% på oprettelsen hele juli

MICHAEL SMÆRUP
Fysioterapeut, ph.d.,
lektor, VIA University
College.

**STATUS OVER
FORSKNING
OG VANLIG
PRAKSIS**

**LÆS
OGSÅ**

- Eksempler på øvelser side 35
- Behandling af øresten side 36
- Beskrivelse af to behandlingsforløb side 38

**LÆS OGSÅ
FYSIO.DK**

- Find flere af måle-redskaberne på fysio.dk/maaleredskaber
- Find flere øvelser på kortlink.dk/wordpress/qkpc
- Ph.d.afhandling: Effectiveness of computer-assisted training for vestibular dysfunction. fysio.dk/vestibularrehab

SE VIDEO

Fem forskellige manøvrer til behandling af øresten
fysio.dk/svimmelhed

Udredning og behandling af vestibulær dysfunktion

Der er god evidens for vestibulær rehabilitering til behandling af svimmelhed.

AF MICHAEL SMÆRUP

TRE SUBSYSTEMER ER ansvarlige for opretholdelsen af balance og ligevægt: Det vestibulære system, det visuelle system og det somato-sensoriske system (2). Denne artikel har fokus på det vestibulære system.

Svimmelhed har store personlige og samfundsmæssige omkostninger i form af tabte arbejdsdage og udgifter til behandling (1). En tysk undersøgelse af forekomsten af svimmelhed hos ca. 5000 voksne mellem 18 og 79 år viste, at omkring 23 procent havde oplevet svimmelhed inden for 12 måneder (1). 4,8 procent i studiet led af vestibulær svimmelhed, ofte kaldet vestibulær dysfunktion. Disse var oftere hos læge, var oftere sygemeldt fra arbejde og følte sig i højere grad forhindrede i hverdagsaktiviteter end personer, der ikke led af vestibulær svimmelhed (1). Man ved desuden, at prævalensen af vestibulær dysfunktion stiger med alderen.

Denne artikel giver et overblik over udredning og behandling af dysfunktion i det vestibulære system hos patienter, der henvender sig til fysioterapeuter i primær- og sekundærsektoren.

SYMPTOMER

Fysioterapeuter i sekundærsektoren møder patienter med vestibulær dysfunktion på de geriatrike afsnit på sygehusene (faldklinikker), hvor patienterne ofte tilbydes en tværfaglig udredning. Derudover møder fysioterapeuter patient-

gruppen i kommunalt regi, hvor der i øjeblikket er fokus på forebyggelse af fald, og hvor vestibulær dysfunktion er et opmærksomhedspunkt i faldforebyggelsen. Praktiserende fysioterapeuter møder også patienter med svimmelhed blandt patienter med muskuloskeletale problemer og i forbindelse med neurologiske lidelser.

Vestibulær dysfunktion viser sig typisk som svimmelhed eller vertigo, som er en samlet betegnelse for symptomer med en falsk følelse af bevægelse. Der er en naturlig sammenhæng mellem svimmelhed og balance, og svimmelhed kan derfor defineres som en persons fornemmelse af ubalance (2). Man opdeler typisk svimmelhed i fire forskellige typer (2):

- *Vertigo*, rotations-svimmelhed: følelse af, at man selv eller omgivelserne snurrer rundt.
- *Dys-equilibrium*, følelse af ubalance: 'skibsdæksfornemmelse'.
- *Lightheadedness*: følelse af uklarhed i hovedet, kan være associeret med koncentrationsbesvær.
- *Nær-synkope*: besvimelsesfornemmelse (blackouts).

I forbindelse med anamnesen er det vigtigt at finde ➡

Figur 1. Det vestibulære system.

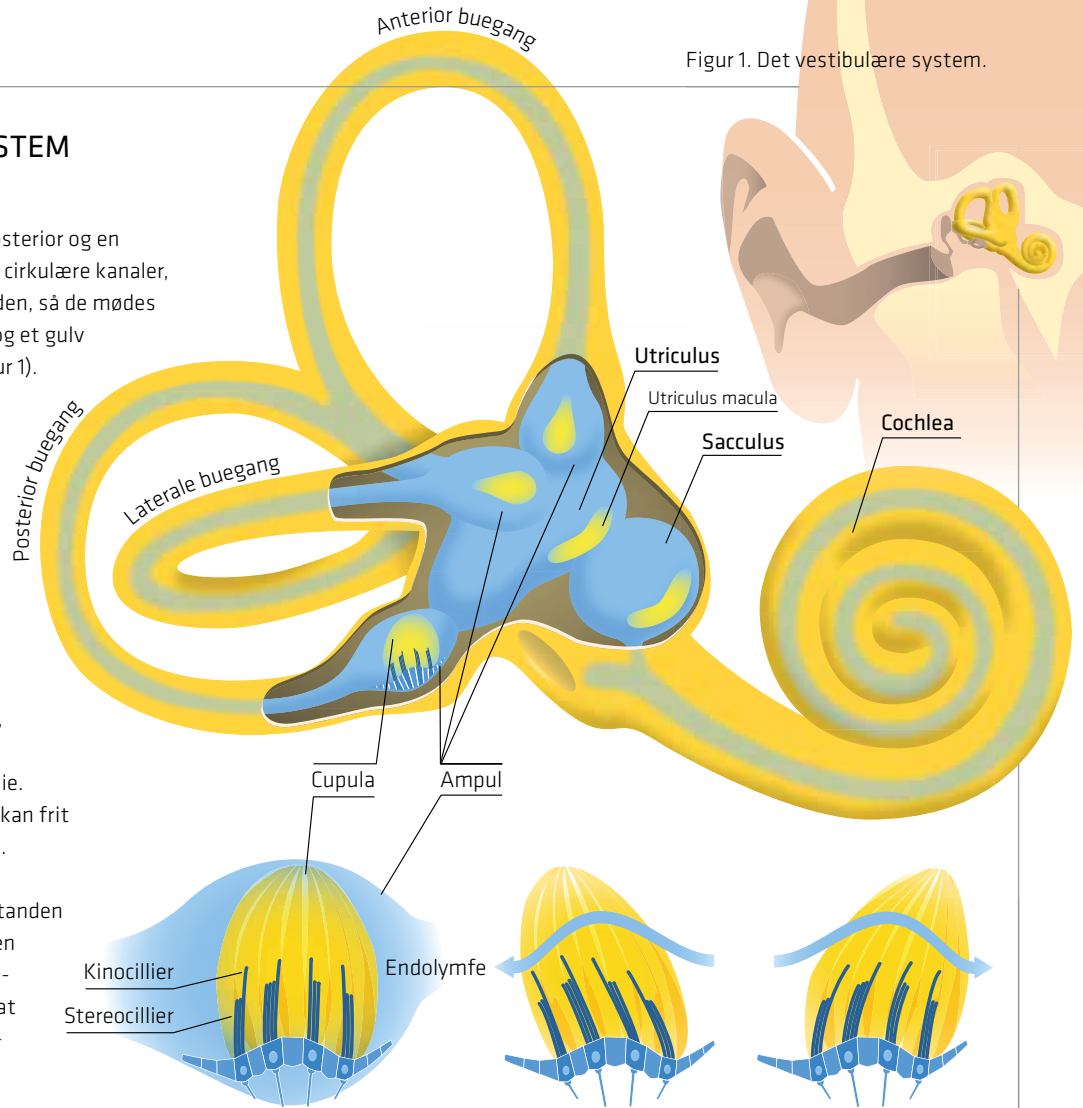
DET VESTIBULÆRE SYSTEM

Buegange

I hvert øre findes en lateral, en posterior og en anterior buegang. Buegangene er cirkulære kanaler, der er placeret vinkelret på hinanden, så de mødes på samme måde, som to vægge og et gulv mødes i hjørnet af et rum (3) (figur 1). Ampullen er betegnelsen for den udposning, der er for enden af hver buegang. I ampullens kant findes sansehår (cilier), som er omgivet af en geleagtig masse kaldet cupula.

Cilierne består dels af stereocilier, der ligger i rækker med forskellig højde, dels af et langt cilie, kinocilie. Cilierne og den geleagtige masse kan frit bevæge sig i endolympfen (væske).

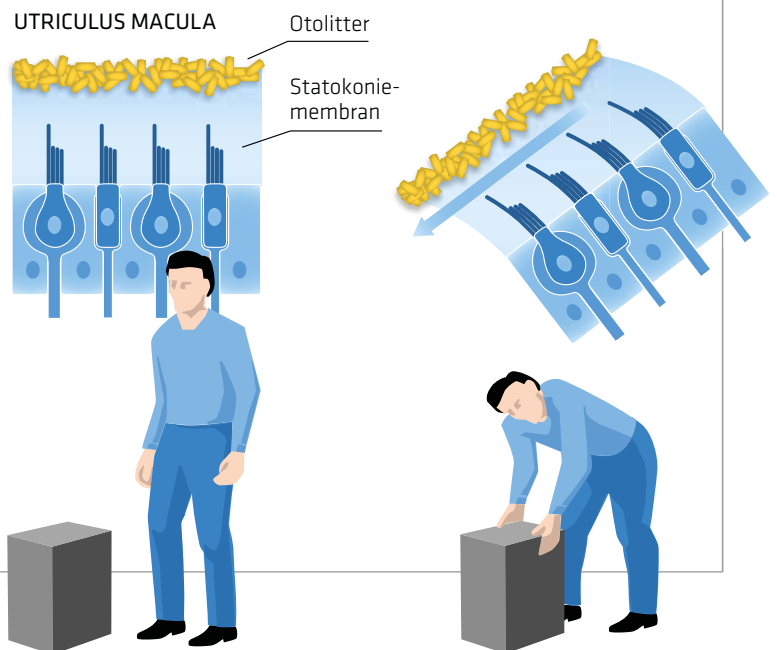
Hvis hovedet fx roteres, vil modstanden i endolympfen eller modbevægelsen i den vandrette buegang få sansehårene på kanten af ampullen til at bøje sig samme vej som den geleagtige masse, cupula (3).

Figur 2. Horizontal acceleration.

Sacculus og utriculus

Sacculus og utriculus, kaldet otolitorganerne, opfanger kroppens stilling i forhold til tyngdekraften og acceleration (når man bevæger sig fremad). Otolitorganerne findes anteromedialt for buegangene og er orienteret i to planer (3). Sacculus er orienteret vertikalt og registrerer vertikal acceleration, mens utriculus er orienteret horisontalt og registrerer horisontal acceleration. De områder, hvor der forekommer cilier, kaldes hhv. macula sacculi og macula utriculi. Som i buegangene findes der både stereocilier og et langt kinocilie, som strækker sig ud i den såkaldte statokoniemembran, en gelatinøs endolympfe. Ovenpå membranen ses otolitter, det vil sige små krystaller af calciumcarbonat, som tynger ned og øger massens densitet (figur 2). Cilierne bliver ligesom i buegangene påvirket af endolympfen, men i otolitorganerne er stereocilierne placeret, så de vender i alle retninger, så man kan registrere lineære accelerationer i alle retninger (3).

➤ frem til, hvilken form for svimmelhed patienten lider af, og være opmærksom på, om patienten oplever pludselige slag til siden under gang, usikkerhed i forbindelse med vendinger og/eller usikkerhed ved gang på trappe.

VESTIBULÆRE SYGDOMME

Man skelner overordnet mellem central og perifer vestibulær dysfunktion, hvor den perifere dysfunktion skyldes skade på strukturer i det indre øre og n. vestibularis, og den centrale skyldes skade lokaliseret til strukturer i centralnervesystemet (CNS), som registrerer og modulerer det vestibulære signal.

En akut ensidig læsion af den ene sides vestibulære organ på grund af vestibulær sygdom, traume eller cerebrovaskulær sygdom, ændrer den neurale firing til lillehjernen. Der opstår nystagmus, da den raske sides vestibulære organ giver signaler om, at hovedet kontinuerligt bliver roteret mod den raske side. Patienten oplever vertigo, får kvalme og kaster op, hvilket kan forværres ved bevægelse (4).

Symptomer i hvile, kaldet statiske symptomer, forsvinder som oftest inden for få dage, mens symptomer under bevægelse kan være vedvarende (4).

Degenerative forandringer i forbindelse med aldring

De almindelige aldersforandringer fører til færre cilier perifert i vestibulærganet og færre nerveceller i n. vestibularis. Centralt i hjernestamme, cerebellum og i de korticale strukturer vil aldringen betyde en reduktion af neuroner, tab af myelinskerer samt mikrovaskulære forandringer.

Disse aldersforandringer har betydning for den vestibulo-okulære refleks, der vil reagere langsommere på stimuli. Det samme gør sig gældende for den vestibulo-spinale refleks, som regulerer den posturale kontrol (5,6). Risikoen for at opleve svimmelhed, fordi systemet ikke kan følge med, er derfor øget med alderen og kan i sidste ende føre til fald.

Vestibulær svimmelhed

Den vestibulært betingede svimmelhed opdeles som skrevet i en perifer form (årsag i det indre øre eller n. vestibularis) og en central form (årsag i de vestibulære kerner i hjernen eller centrale forbindelser).

De typiske vestibulære sygdomme er (2):

Virus på balancenerven (neuritis vestibularis). Skyldes en tidligere luftvejsinfektion og viser sig ved pludselig voldsom svimmelhed, som hen over uger eller måneder aftager gradvist. Virus på balancenerven kan ikke behandles, men symptomerne kan lindres fx med søsygepiller eller kvalmestillende medicin. I enkelte tilfælde hjælper binyrebarkhormon.

Løse øresten eller ørekrystaller (godartet positionsbetinget svimmelhed; BPPV). Viser sig ved pludselig svimmelhed i forbindelse med hovedbevægelser, fx når man vender sig i sengen, drejer hovedet eller bukker sig ned. Ørelæger, de fleste praktiserende læger og fysioterapeuter kan behandle dette med Epleys manøvre og føre ørestenen på plads (se artikel om behandling af øresten i dette tema). Manøvren er smertefri, men der kan opstå svimmelhed under behandlingen.

Perilymfatisk fistel. Denne fistel, som ofte opstår i forbindelse med hovedskader (muligvis også i forbindelse med whiplash), skaber en forbindelse mellem det væskefyldte indre øre og det luftfyldte mellemøre, hvilket fører til kraftig svimmelhed. Symptomerne ligner delvist dem, man ser ved Menières sygdom, og den endelige diagnose kan kun stilles af speciallæge.

Vestibulær migræne. Vestibulære sygdomme forekommer hyppigt blandt patienter med migræne, og man formoder, der er en årsagssammenhæng mellem vestibulær dysfunktion og migræne. Almindeligvis forbinder man migræne med hovedpine og opdeler migræne i med og uden aura. Patienter med vestibulær migræne har dog ikke altid hovedpine, og det gør det svært at stille diagnosen. Symptomerne ved vestibulær migræne har mange ligheder med dem, man ser hos patienter med Menières sygdom, og det kan derfor i begyndelsen af forløbet være svært at skelne mellem de to tilstande.

Menières sygdom. Skyldes problemer med trykreguleringen i det indre øre og er kendetegnet ved svimmelhed, kvalme og opkastninger, hørenedsættelse, tinnitus og trykken for øret. Sygdommen rammer oftest kun det ene øre. For nogle patienter begynder sygdommen på den ene side, men udvikler sig senere også på det andet øre. Symptomerne optræder i anfald, og der kan være lange perioder mellem anfaldene. Under et anfald nedsættes hørelsen typisk for en periode, men bliver bedre igen, når anfaldet er ophørt. Anfaldene varer typisk nogle timer, men kan variere lige fra en halv time til op til et døgn.

Centrale skader som fx stroke kan også forårsage svimmelhed. ➤

- ➔ Her kan der være tale om en skade i de dele af hjernestammen, som har forbindelse til de vestibulære kerner, cerebrum eller vestibulære cortex, der tolker og responderer på vestibulære signaler (3).

Vestibulær rehabilitering

Med vestibulær rehabilitering (VR) menes aktive øvelser, der har som formål at reducere svimmelhed og vertigo. VR er med til at forbedre den funktionelle posturale stabilitet og forbedre den generelle fysiske tilstand og øge individets aktivitetsniveau (7). Cawthorne og Cooksey var de første til at udforme et systematisk rehabiliteringsprogram for patienter med vestibulære lidelser, og de fleste former for vestibulær rehabilitering, der anvendes i dag, er baseret på Cawthorne og Cookseys program eller inkluderer delelementer af det (8).

VR er indiceret, når den vestibulære dysfunktion er stabil, det vil sige, når der ikke længere er tale om en progressiv proces i sygdommen, og når patientens naturlige kompensation ser ud til at være ukomplet (9,10).

Der er i litteraturen fundet moderat til stærk evidens for VR til patienter med unilateral perifer vestibulær dysfunktion (11) samt evidens, der understøtter VR som en effektiv behandling til ældre patienter med vestibulær dysfunktion og til patienter med central vestibulær dysfunktion. Der er dog behov for flere studier (12-14) til at understøtte anbefalingerne. Derudover efterlyses studier, som måler langtidseffekt af vestibulær rehabilitering til ældre patienter.

Den vestibulære rehabilitering anbefales at tage udgangspunkt i habituation, adaptation og substitution. Rehabiliteringen foregår ofte i grupper af 4-6 deltagere i et rum, hvor patienter og terapeut kan koncentrere sig uden forstyrrende elementer. Der tages ofte udgangspunkt i patienternes bevægelsesbehov, så motivation kan overvinde ængstelse og ubehag i form af øget svimmelhed. VR bør gennemføres under supervision, hvor fysioterapeuten tilpasser øvelserne til de enkelte deltagere og gruppen, så alle udfordres og lærer egne grænser at kende. ●

Referencelisten er publiceret sammen med den digitale version af artiklen på fysio.dk/svimmelhed

DE TRE VIGTIGSTE ELEMENTER I VR

HABITUATIONS-ØVELSER, der anvendes til at mindske symptomer ved systematisk at fremprovokere svimmelhed. Øvelserne består af tilvænning til symptomfremkaldende stimuli, dvs. der trænes 'ind i svimmelheden'.

ADAPTIONSTRÆNING skal øge patientens evne til at reagere hensigtsmæssigt på ændringerne i den neurale respons fra det vestibulære apparat. Øvelserne består typisk af gentagne hovedbevægelser med fikseret syn eller hovedbevægelser, hvor punktet, der fikseres på, samtidig bevæges. Sværhedsgraden øges gradvist.

SUBSTITUTIONSTRÆNING anvendes for at finde alternative strategier til delvist eller helt at erstatte mistede funktioner i det vestibulære apparat. Målet kan være at forbedre stabilitet af synet ved hovedbevægelse, da man eventuelt ønsker, at patienten skal kompensere med synet for det skadede vestibulære apparat. Øvelserne kan f.eks. bestå af at skifte blikket mellem to punkter samtidigt med at hovedet bevæges (3,15,16).

SCREENINGSVÆRKTØJER

Øre-, næse- og halslæge kan udføre specifikke test som:

KALORISK PRØVE: hvert øre bliver skiftevis skyllet med koldt og varmt vand med henblik på at stresse det vestibulære system og fremprovokere ufrivillige rykvise øjenbevægelser. Hvis øjenbevægelserne er svage, eller hvis der er sidesforskel, er der en skade på det vestibulære system.

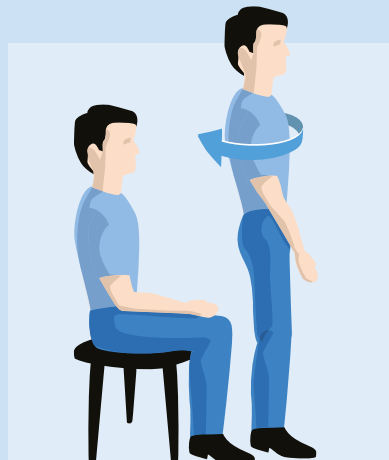
POSTUROGRAFI: patienten står på en særlig balanceplatform, hvor kroppens bevægelser registreres, når patienten står med åbne eller lukkede øjne, eller når platformen bevæger sig. Lægen kan ud fra de posturale reaktioner bedømme, hvorvidt svimmelheden skyldes et vestibulært problem.

Vestibulær rehabilitering

Eksempler på øvelser, der kan indgå i den vestibulære rehabilitering.

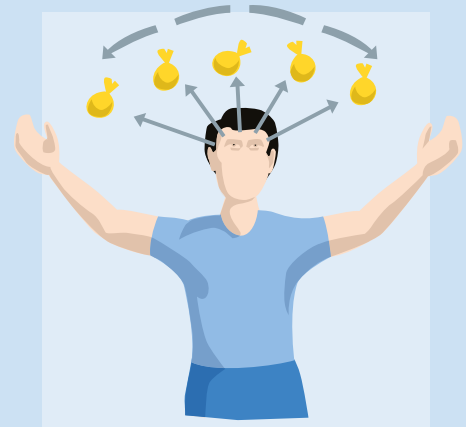

Flere øvelser på kortlink.dk/wordpress/qkpc

ØVELSE 1.

Patienten rejser sig fra stolen og drejer 360 grader rundt og sætter sig igen.

ØVELSE 2.

Patienten kaster en ærtepose fra hånd til hånd og følger ærteposen med øjnene.

ØVELSE 3.

Fysioterapeuten holder en stav foran patienten. Patienten drejer hovedet, mens blikket fikseres på staven.

ØVELSE 4.

Progression i forhold til øvelse 3. Terapeuten bevæger staven til højre, mens patienten drejer hovedet til venstre samtidig med at blikket fastholdes på staven. Gentages modsat.

Test og behandling af øresten

Det er enkelt at behandle patienter med øresten. Læs mere om de forskellige manøvrer, du kan benytte til test og behandling af øresten i denne artikel, og støt læsningen med videoklip, der viser, hvordan du gør på fysio.dk

AF MICHAEL SMÆRUP

ØRESTEN (OTOLITTER) ER en forholdsvis banal lidelse, der dog kan føre til reduceret funktionsevne og sygefravær. Da diagnosen og behandlingen er umådelig enkel og nærmest uden komplikationer, er det altid en overvejelse værd at teste og behandle en patient med svimmelhedssymptomer.

Der kan være mange grunde til, at balanceorganet ikke fungerer, men godartet stillingsbetinget svimmelhed (Benign Paroxysmal Positions Vertigo, BPPV) er den mest almindelige vestibulære form for svimmelhed og er formentlig stærkt underdiagnosticeret (1). Der er flere teorier om ætiologien, men mest fremherskende er canalthiasis-teorien, hvor krystaller af calciumcarbonat (otokonier) har løsrevet sig fra sanseorganet utriculus og flyder rundt i endolymfen i buegangene. Ved hurtige ændringer af hovedets stilling bevirker de fritflydende krystaller uhensigtsmæssige endolymfestrømninger, der bevæger cupula og fremprovokerer kortvarige svimmelhedsanfald (1,2). I 90 procent af tilfældene er den posteriore buegang involveret. De fleste tilfælde er idiopatiske, men lidelsen kan også skyldes traumer, neuritis, iskæmi, labyrintit, komplikation efter operative indgreb i mellemøret og langvarigt sengeleje.

Prævalensen af BPPV anslås at være 10-64 pr. 100.000 personer, og BPPV er skyld i mindst halvdelen af svimmelhedstilfældene hos geriatriske patienter (6). BPPV medfører ofte forringet livskvalitet

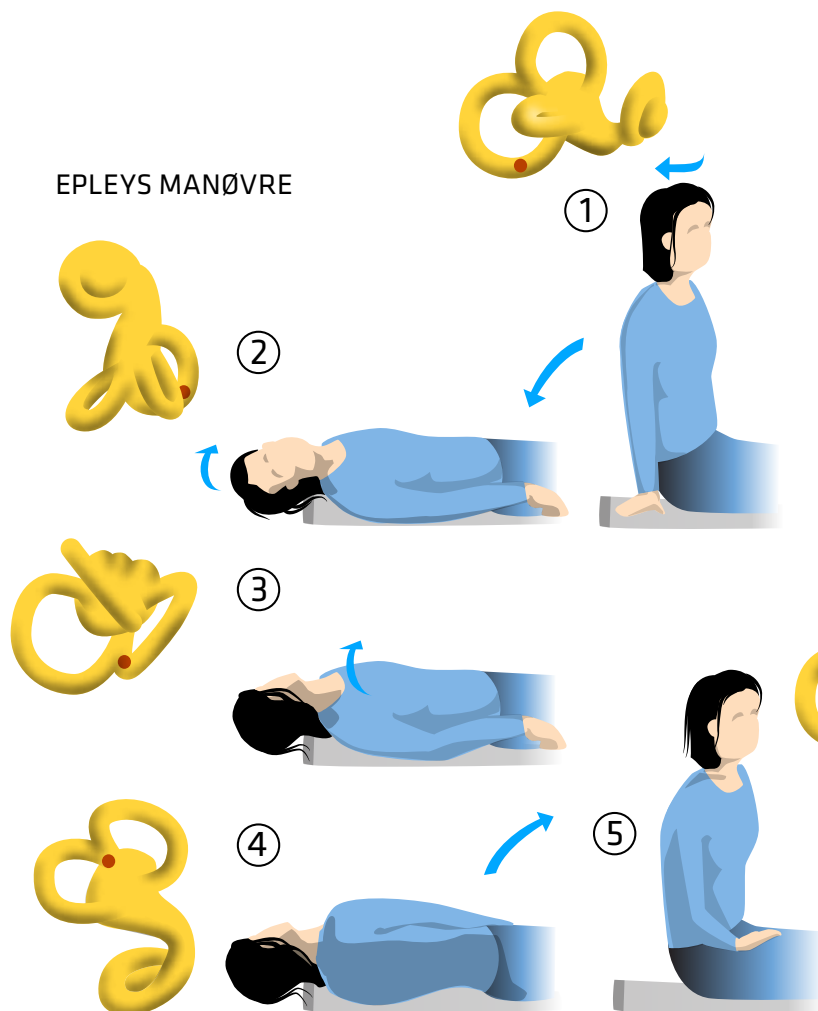
i form af angst og social isolation. Forekomsten stiger betydeligt med alderen og livstidsprævalensen er 3,2 procent hos kvinder og 1,6 procent hos mænd (7). Vi ved fra litteraturen, at 85-95 procent af patienterne har ørestenen i den posteriore buegang, 5-15 procent i den laterale buegang, mens øresten i den anteriore buegang forekommer meget sjældent.

Test og behandling

Formålet med behandlingen er at få bragt ørestenene tilbage til utriculus. Til dette benyttes en række manøvrer, der både benyttes til test og behandling af svimmelheden.

Dix-Hallpike test anvendes til både at teste for øresten i den posteriore og anteriore buegang og er førstevalg, når otolitterne sidder i den posteriore buegang. Patienten er langsiddende på briksen. Fysioterapeuten drejer patientens hoved 45° horisontalt til den ene side samtidig med, at hoved og trunkus bringes bagover, så patientens hoved hænger ud over kanten af briksen, ekstenderet ca. 20°. Hvis patienten har øresten, udløser testen kraftig nystagmus og svimmelhed. Hvis nystagmus er rotatorisk apogotrop, er der tale om øresten i den posteriore buegang, men hvis den er rotatorisk geotrop, er ørestenen i den anteriore buegang.

Epleys manøvre foretrækkes, når ørestenen er i den posteriore

EPLEYS MANØVRE

SYMPTOMER PÅ ØRESTEN

En kortvarig svimmelhed (rotatorisk), som fremkommer efter kort latenstid:

- ved vendinger i sengen
- ved drejninger af hovedet
- når man bukker sig ned

Figur 1. Epleys manøvre.

buegang (figur 1) og gennemføres i fortsættelse af Dix-Hallpike manøveren. Patienten er rygliggende på briksen. Behandleren lader patienten ligge med hovedet roteret og bagoverbøjet i op til 1 minut eller til nystagmus forsvinder. Behandleren støtter patientens hoved, idet det roteres langsomt til modsat side. Da ørestenene vil bevæge sig i forbindelse med manøveren, opstår der sandsynligvis igen nystagmus. Stillingen holdes op til 1 minut eller til nystagmus ophører. Nu skal patienten selv rotere kroppen om på venstre side, mens undersøgeren støtter hovedet. Rotationen er først færdig, når patientens næse peger ned mod gulvet, og hovedet er let foroverbøjet. Patienten skal forblive i stillingen i 1 minut eller til nystagmus ophører. Patienten hjælpes nu op at sidde og behandlingen er afsluttet (figur 1).

Deep-head-hanging (Yacovino-Hain) foretrækkes til øresten i den anteriore buegang. Patienten er langsiddende på briksen. Behandleren støtter patientens hoved og fører det sammen med overkroppen ned mod briksen med hovedet ud over brikskanten, så ekstenderet som muligt. Stillingen holdes i op til 1 minut eller til nystagmus ophører. Behandleren fører nu patientens hoved op i en let fleksion (hagen ind mod brystet) og igen holdes stillingen i op til 1 minut eller til nystagmus ophører. Til sidst hjælpes patienten op i langsiddende igen og behandlingen er afsluttet.

Supine roll-test anvendes til at teste øresten i den laterale bue- ➤➤

VALIDEREDE MÅLEREDSKABER

Motion Sensitivity Test (MST) (3) er en valideret standardiseret test, som dokumenterer patientens grad af svimmelhed i forhold til bestemte bevægelser. Måleredskabet kan anvendes både som effektmålingsredskab og i klinikken til at dokumentere effekt af behandlingen.

Dizziness Handicap Inventory (DHI) (4) er et spørgeskema, der kan belyse omfanget af svimmelhed hos patienterne. DHI er en valideret test, der ligesom MST kan dokumentere effekt af en given behandling.

CENTRALE BEGREBER

Centrale begreber, man skal kende, inden man undersøger og behandler for BPPV (2,5).

- **Canalolithiasis:** fritflydende otolitter i buegangene
- **Cupulolithiasis:** otolitter fastsiddende i cupula i balanceorganet
- **Geotrop nystagmus:** den hurtige horisontale fase af nystagmus slående mod jorden
- **Apogeotrop nystagmus:** den hurtige horisontale fase af nystagmus slående mod loftet.

➔ gang. Patienten er rygliggende og kigger op mod loftet. Hoved drejes af behandler i rask tempo til den ene side, og der observeres for horisontal nystagmus. Herefter drejes hoved tilbage til udgangsstilling. Hovedet drejes herefter hurtigt til den modsatte side, og der observeres igen for horisontal nystagmus. Den afficerede side er den, hvor nystagmus er mest udtalt.

Barbeque Roll (Lempert manøvre) bruges til behandling af øresten i den laterale buegang. Patienten er rygliggende på briksen med hovedet drejet, så det afficerede øre vender nedad. Behandleren drejer hovedet hurtigt 180° til modsat side (kigger opad). Herefter ventes i op til 1 minut eller til nystagmus ophører. Herefter drejer patienten kroppen rundt i samme retning som kroppen, så han/hun ligger på mave og albuer. Igen holdes stillingen i op til 1 minut eller til nystagmus ophører. Patienten fortsætter sit rul om på skulderen og holder igen stillingen 1 minut, herefter ruller patienten yderligere rundt på ryggen, hvor stillingen igen holdes 1 minut. Efterfølgende sætter patienten sig op i lang-siddende, og behandlingen er tilendebragt. Fysioterapeuten er under hele processen tæt på patienten og støtter hovedet.

Efter behandlingen

Patienten må ikke ligge fladt med hovedet i to døgn efter behandlingen og kan evt. benytte to hovedpuder om natten. 90 procent af patienterne kommer sig (3). Hvis patienten efter nogle dage fortsat lider af svimmelhed, må man gentage Epleys manøvre eller Barbeque Roll. ●

REFERENCELISTEN er publiceret sammen med den digitale version af artiklen på fysio.dk/svimmelhed

Mand og kvinde med svimmelhed

I det følgende præsenteres to forskellige behandlingsforløb med patienter, der lider af svimmelhed. Beskrivelsen har udelukkende fokus på symptomet svimmelhed og inddrager ikke alle de elementer, der normalt gennemgås i forbindelse med anamnese, undersøgelse og behandling.

AF MICHAEL SMÆRUP

MAND MED ØRESTEN I DEN POSTERIORE BUEGANG

En 68-årig mand henvender sig med svimmelhed, som han har lidt af i 10 år. Han undgår havearbejde og andre opgaver, hvor han skal have hovedet nedad. Han vil helst ikke ligge med det højre øre nedad, når han sover på siden.

Anamnese

Patienten fortæller, at han bliver svimmel, når han drejer hovedet og vender sig i sengen. "Det føles, som om verden drejer omkring mig", fortæller han. Der er tale om kortvarige anfald af svimmelhed af ca. 30 sekunders varighed. Svimmelheden er meget voldsom, og patienten får kvalme hver gang.

Test

Følgende to test er nødvendige for at kunne stille den rigtige diagnose.

Ortostatisk blodtryksmåling. Patienten hviler i liggende stilling i 5 minutter. Puls og blodtryk måles, før patienten rejser sig op. Patienten stiller sig ved siden af lejet, og der måles puls og blodtryk hvert minut eller oftere i samlet 3 minutter. I nogle tilfælde kan det blive nødvendigt at registrere blodtrykket

over mindst 10 min, før der kan ses et signifikant blodtryksfald. Ortostatisk hypotension defineres som et systolisk blodtryksfald på mindst 20 mm Hg eller et diastolisk blodtryksfald på mindst 10 mm Hg i løbet af tre minutter i stående stilling, uanset om patienten får symptomer eller ej. I dette tilfælde får patienten ikke de kendte symptomer.

Dix Hallpikes manøvre. Patienten testes ifølge de producerer, der er beskrevet i artiklen 'Test og behandling af øresten' i dette fagblad. Der er ingen respons på testen, der gentages til den modsatte side. Efter kort tid ses tydelig rotatorisk opadslående nystagmus, der tyder på øresten i den posteriore buegang.

Behandling

Patienten behandles med Epleys manøvre for øresten i den højre posteriore buegang. Dernæst instrueres patienten i at ligge højt med hovedet de næste to nætter. Da patienten kontaktes 14 dage senere, er han symptomfri og mærker intet til problemet længere.

KVINDE MED KONSTANT SVIMMELHED

En ældre kvinde på 74 år henvender sig med konstant svimmelhed. Svimmelheden gør hende nervøs for at falde, og hun er derfor blevet mere forsigtig med at gå. Hun føler desuden, at hendes balance er blevet forværret.

Anamnese

Patienten fortæller, at hendes svimmelhed forværres, når hun går i mørke og ved fysisk anstrengelse, såsom lange gåture. Det skaber endvidere store balance-/svimmelhedsmæssige udfordringer, når hun går på gaden og skal kigge til højre og venstre.

Diagnostiske test

Head thrust test. I forbindelse med bevægelse er input fra vestibulærsansen via den vestibulo-okulære refleks (VOR) med til at styre

øjnenes bevægelse, så omverdenen ses klart. Under testen bedes patienten om at fokusere på terapeutens næse. Derefter tager terapeuten fat i patientens hoved med begge hænder og drejer hurtigt patientens hoved til siden (lille udsving/høj acceleration). Når hovedet holdes i ro, observeres det, om patienten stadig har fokus på terapeutens næse, eller om patienten har mistet fokus og er nødt til at foretage en korrektion af blikket umiddelbart efter bevægelsen (hvilket betragtes som patologisk).

Rombergs test. Patienten klager over usikker balance i mørket, hvilket kunne være tegn på en dysfunktionel vestibulær funktion. Patienten bedes om at stille sig på en skumpude og holde balancen med åbne øjne, hvilket ikke er svært. Men med lukkede øjne kan patienten ikke holde balancen.

Dynamisk Gait Index (DGI). DGI vurderer den dynamiske balance i 8 deltest, herunder vending og gang med hoveddrejning. Max-scoren er 24, og der er fundet øget risiko for fald ved scorer på $\leq 19/24$. Når der fokuseres på vestibulær dysfunktion er især deltesten: gang med hoveddrejning i horisontalplan samt gang med hovedbevægelse i medianplanet interessante.

Behandling

Patienten behandles med vestibulær rehabilitering med særlig fokus på synsstabiliserende øvelser. Øvelserne udføres ved at terapeuten fx holder en lille bold foran patienten. Patienten roterer hovedet med blikket fæstet på bolden. Det er vigtigt, at der trænes 'ind i svimmelheden', så svimmelheden provokeres, uden at det føles så ubehageligt, at øvelsen må stoppes. Det anbefales, at man begynder med patienten siddende, hvorefter øvelsen kan progredieres, ved at patienten står op under den synsstabiliserende øvelse. Endvidere er en mulig progression, at terapeuten bevæger bolden horisontalt (modsat patientens nakkerotation), og hvor patienten fortsat fikserer blikket på bolden. ●

Stress og helbred

Forfatteren gennemgår den eksisterende forskningsviden om sammenhæng mellem stress og sygdom og tager også udgangspunkt i egen forskning på området.

Naja Hulvej Rod. Stress og Helbred. Munksgaard. 152 sider, vejl. pris 249 kr.

ISBN 9788762815865

Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet

Denne 2. udgave omtaler de nyeste teknologier og kommer ind på nogle af de menneskelige, økonomiske og teknologiske problemstillinger og udfordringer. Målgruppe: sundhedsprofessionelle og studerende.

Trine Ungermann Fredskild og Dorte Dalkjær (red.). Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet.

Gads Forlag. 320 sider, vejl. pris 299 kr.

ISBN 9788712053217.

Stop stress – håndbog for ledere

Bogen giver konkrete værktøjer til ledere, som ønsker at forebygge og håndtere stress. Der er også fokus på, hvordan lederen selv kan fastholde den rette balance og overblik i hverdagen og dermed undgå selv at blive ramt af stress.

Malene Friis Andersen, Marie Kingston. Stop stress – håndbog for ledere. Klim. 250 sider, vejl. pris 299 kr.

ISBN 9788771297683

Telerehabilitering

Lærebogen (inkl. i-bog) beskriver den nyeste viden på området og søger at imødegå den skepsis, der er overfor telerehabilitering. Der gives bud på, hvordan man kan motivere borgerne i forbindelse med telerehabilitering, og hvordan man med digitaliseringen kan skabe nærvær og borgerinddragelse.

Annette Winkel, Lars Damkjær (red.). Telerehabilitering. Munksgaard. 248 sider, vejl. pris 295 kr.

ISBN 9788762816282

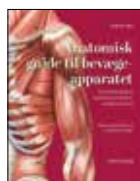

Robusthed

”Robusthed” betyder ikke, at dårligt arbejdsmiljø og stress er det enkeltes ansvar. Med det udgangspunkt giver bogen den enkelte konkrete værktøjer, øvelser og test, som man kan bruge til at styrke sig selv i forhold til indre og ydre belastninger i familie- og arbejdslivet.

Jørgen Svenstrup et al. Vejen til sund robusthed. EmpowerMind. 310 sider, vejl. pris. 295/ebog 156 kr.

ISBN 9788740924855

Anatomisk guide til bevægeapparatet

Indeholder mere end 1400 illustrationer, der guider læseren igennem kroppens muskler, knogler og ledbånd. Henvender sig til fysioterapeutstuderende, lægestuderende mv.

Andrew Biel. Anatomisk guide til bevægeapparatet. 500 sider, vejl. pris. 630 kr.

ISBN 9788777499104

God kommunikation for selvstændige – vejen til flere kunder

Denne e-bog er en opdatering af tidligere bog om emnet og henvender sig primært til dem, der foretrækker at løse deres markedsføringsopgaver selv. Bogen er gratis.

Majbritt Lund. God kommunikation for selvstændige.

majbrittlund.dk/e-bogen-god-kommunikation-selvstaendige/

Husk, at du som medlem af Danske Fysioterapeuter kan købe bøger fra Munksgaard og GAD med rabat.

☞ fysio.dk/bograbat

Et bud på to gode fagbøger til sommerferien

Hvis du savner læsestof til sommerferien, kan vi anbefale et par nyere fagbøger til feriekufferten. De har begge fået gode anmeldelser i Fysioterapeuten.

SMERTEBOGEN af Niels-Henrik Jensen, Anne Pickering og Morten Høgh. Munksgaards Forlag.

"En af bogens styrker er, at den er skrevet af tre klinikere med en solid teoretisk viden, men også med stort kendskab til smertepatienter i klinikken. Alt i alt er det min vurdering, at det er en bog på et højt fagligt niveau, skrevet i læsevenligt sprog og meget relevant og brugbar".
Anmeldt af Lotte Rechter fra Tværfagligt Smertercenter, Aalborg Universitetshospital.

DEN PALLIATIVE INDSATS af Helle Nordestgaard Matthiesen og Lotte Brøndum. Munksgaards Forlag.

"Det er en virkelig god bog, der kommer rigtig godt omkring den palliative patient og giver et patientcentreret og helhedsorienteret perspektiv på den palliative indsats. Det er en bog, jeg gerne selv ville have haft, da jeg startede som palliativ fysioterapeut".

Anmeldt af Mikaela Lindner Gudkov, Sankt Lukas Hospice og Børnehospice, Lukashuset.

KARRIERESAMTALER

Har du det rigtige job? Eller overvejer du at søge nye veje? Danske Fysioterapeuter og DSA tilbyder individuelle samtaler, som kan hjælpe dig til at sætte en ny retning for din karriere. Du kan få sparring på dine ønsker og blive bevidst om dine kompetencer og din motivation i arbejdslivet. Du kan vælge imellem en job- og en uddannelsessamtale. Samtalerne varer op til 45 minutter. Husk, at du skal være medlem af Danske Fysioterapeuter og DSA for at booke en samtale.

Se mere på www.fysio.dk/karrieresamtaler eller ring til os på tlf. 33414649

Medlemstilbud

I Danmark har man gennem mange års politisk arbejde med bl.a. digitaliserings- og innovationsstrategier for det offentlige opnået et solidt fundament for implementering af velfærdsteknologiske løsninger. Den hastige digitale udvikling forandrer måden man lever på, driver forretning på og måden, den offentlige sektor yder service og velfærd på. Den teknologiske udvikling har skabt ændringer i hverdagslivet og givet muligheder, de færreste ville undvære i dag. Denne bog inddrager de nyeste tiltag på området.

Læs mere på gad.dk

Indtast medlemskoden FYSIO på www.gad.dk og få 20 % rabat

NORMALPRIS 299,-
MEDLEMSPRIS 239,20

g gads forlag

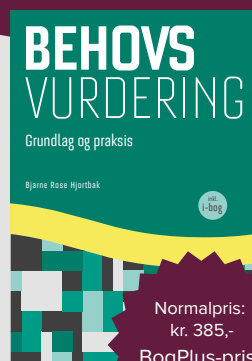
KØB DINE FAGBØGER TIL PLUSPRISER

Hvis du er medlem af Danske Fysioterapeuter, får du **20 % rabat** på alle bøger fra Munksgaard.

BOG PLUS

Find BogPlus på etf.dk/medlemsfordele

Behovsvurderingen er et udgangspunkt og et omdrejningspunkt for alle professionelle, der arbejder for og sammen med borgere og patienter på sundheds- og socialområdet i kommuner og regioner. Bogen giver en udfoldet og sammenhængende beskrivelse af behovsvurderingen som fagligt tema og opgave.

Normalpris: kr. 385,-
BogPlus-pris: Kr. 308,-

munksgaard

www.munksgaard.dk

LÆNGERE GENOPTRÆNINGSFORLØB - HØJERE FUNKTIONSNIVEAU

BAGGRUND. 6700 ældre danskere indlægges årligt med en hoftenær fraktur, og tallet forventes at stige. Fysisk inaktivitet i forbindelse med indlæggelse øger risikoen for tab af funktionsevne og er associeret med fald, øget mortalitet og nedsat livskvalitet. Man ved ikke, hvilken type kommunal genoptræning, der har bedst effekt, og hvilken betydning ventetid inden opstart og varigheden af genoptræningsforløbet har for effekten målt på funktionsevne.

FORMÅL. At undersøge sammenhængen mellem ventetid og varighed af kommunal genoptræning efter hoftenær fraktur på funktionsevnen hos ældre efter fire måneder.

METODE. Patienter over 65 år, udskrevet efter hoftenær fraktur fra et dansk hospital og henvist til standard genoptræning i fire kommuner, blev inkluderet konsekutivt. Endemålet var funktionsevnen målt med *Short Physical Performance Battery* (tandem-testen, en rejse-sætte-sig test og ganghastighed).

RESULTAT. 156 patienter med stor variation i funktionsevnen blev inkluderet, hvoraf 149 blev henvist til genoptræning og 113 gennemførte genoptræningsforløbet. 33 ønskede ikke at tage imod genoptræningstilbuddet og 3 døde under forløbet. Ventetiden på genoptræning var mellem 0-64 dage (median på 8 dage). Varigheden af genoptræningsforløbet var mellem 0,5-51 timer (median på 15 timer). Der blev ikke fundet en sammenhæng mellem ventetid og funktionsevne, hvorimod der var en stærk sammenhæng mellem varighed og funktionsevne. Endvidere blev der i subgruppe-analyser ikke fundet sammenhæng mellem funktionsevne før indlæggelse eller ved udskrivelse og funktionsevne efter genoptræningen. En opdeling af patienter efter deres ressourcer og svagheder, såsom demens og præ-morbid funktionsevne, kan med fordel guide rehabiliteringsindsatsen.

STYRKER OG BEGRÆNSNINGER. Studiets begrænsninger er et relativt lille antal deltagere, og manglende justering for betydningen af demens eller brug af ganghjælpemidler før indlæggelsen. Der var endvidere nogen risiko for bias, idet kommunens terapeuter selv registrerede ventetid og varighed. Der er behov for større undersøgelser, som kan afdække betydningen af ventetid for rehabiliteringsindsatsen. ●

DANISH MEDICAL JOURNAL

Tonny Jaeger Pedersen, Louise Nicole Bie Bogh, Jens Martin Lauritsen. Improved functional outcome after hip fracture is associated with duration of rehabilitation, but not with waiting time for rehabilitation. *Dan Med J* 2017;64(4):A53-48. Link: kortlink.dk/danmedj/qsde

CUEING GØR DET LETTERE AT VENDE UNDER GANG

BAGGRUND. Gangen hos mennesker med Parkinsons sygdom (PS) præges af nedsat hoved-truncus-rotation, nedsat ganghastighed og kort skridtlængde. Op til 80 % af oplever frysning under gangen og at det er særligt svært at holde flowet under vendinger. Gangbesvær er associeret med fald, depression og nedsat livskvalitet. Cueing er et effektivt og hyppigt anvendt redskab, der med temporale eller spatiale auditive stimuli hjælper til at igangsætte og fastholde motorisk aktivitet. Cueing under gang kan medvirke til at øge skridtlængde, kadence og ganghastighed.

FORMÅL. At undersøge om frysning ved vendinger skyldes manglende hoved-truncus-rotation eller manglende vægtoverføring til benet på den side, der vendes til. Forskerne undersøgte derfor effekten af hhv. tidlig aktiv hoveddrejning eller cueing på tendensen til frysning under vendinger.

METODE. 15 patienter med (PS) og habituel tendens til frysning gik en baseline-gangtest og derefter seks ture på 5 meter med 180 graders vendinger højre eller venstre om. Stimuli, som blev givet i tilfældig rækkefølge, bestod af:

- opmuntring til at initiere vendingen med en hoveddrejning
- cueing givet til hælisset på inderste ben i vendingen eller
- cueing givet til hælisset på yderste ben i vendingen.

Gangmønstret blev filmet, og rotation samt vægtoverføring blev analyseret og sammenlignet med 14 raske individers ditto. Der var ingen forskel mellem grupperne på alder, køn eller kognitiv funktion (Mini Mental State Examination).

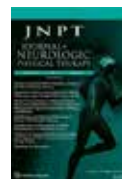
RESULTAT. Hos 52,8 % af patienterne forekom frysning under gang ved baseline-testningen.

Opmuntring til hoveddrejning: øgede truncusrotationen, så den var sammenlignelig med den raske kontrolgruppe. Der var observeret 39 episoder af frysning hos fem patienter, hvilket ikke er en signifikant reduktion. Patienterne øgede vægtoverføring til inderste ben i vendingen, men opfattede ikke strategien som en fordel.

Cueing: medførte nedsat ganghastighed, truncusrotation og vægtoverføring, men havde størst effekt på frysning, der kun forekom hos 3,8 % af deltagerne. Patienterne oplevede, at cueing var hjælpsomt. Cueing reducerede ikke bare tendensen til frysning, men reducerede også ganghastigheden under selve vendingen. Ifølge forfatterne ved man ikke, hvilken betydning rotation og vægtoverføring har for tendensen til frysning. Der var kun få inkluderede, hvilket begrænser muligheden for at foretage statistiske sub-analyser. Flere undersøgelser er nødvendige. ●

 kortlink.dk/qr4y

Joke Spildooren et al. Influence of Cueing and an Attentional Strategy on Freezing of Gait in Parkinson Disease During Turning. *Journal of Neurologic Physical Therapy:*

Hvad anbefaler du mod muskel- og ledsmerter?

Voltaren gel og Voltarol plaster

- 1 Lindrer smerten lokalt
 - 2 Behandler inflammationen
- Fremskynder kroppens helingsproces

www.voltaren.dk

Forkortet produktinformation for Voltaren gel

Voltaren gel indeholder diclofenac. **Virkning:** Er betændelsesnedsættende (anti-inflammatorisk) og smertestillende og anvendes imod lokale smerter i muskler, sener og led. **Dosering:** Voksne og børn over 14 år: 2-4 g gel påsmøres huden 3-4 gange dagligt dér, hvor det gør ondt. Brug ud over 7 dage bør kun ske efter aftale med lægen. **Bivirkninger:** Omfatter milde og forbigående hudreaktioner på det behandlede hudområde. Op til 10 % kan opleve udslæt, eksem, erytmen, dermatit og pruritus. Sjældent ses blæredannelse på huden. Meget sjældent ses overfølsomhed, sammentrækning af bronkierne, astma, tørhed, pustuløst udslæt, nældefeber eller lyssensibilitet. **Forsigtighedsregler:** Bør ikke anvendes af personer, hvor acetylsalicylsyre eller andre NSAID'er fremprovokerer astma, nældefeber eller snue. Bør kun anvendes på intakt rask hud og ikke på åbne sår eller ved svær akne. Bør ikke komme i kontakt med øjne eller slimhinder. Undgå overdreven udsættelse for sollys for at forhindre lysoverfølsomhedsreaktioner. Er ikke beregnet til brug under tætsluttende forbindelse. Særlig forsigtighed af NSAID'er bør udvises hos ældre patienter. Samtidig anvendelse af oral NSAID'er kan øge forekomsten af bivirkninger. Bør ikke bruges af gravide og ammende. Kan påvirke chancen for at blive gravid. **Pakninger:** Voltaren gel 11,6 mg/g, 50 g, 100 g og 150 g. **Inden brug af produktet, bør vejledningen i og på pakningen læses grundigt.** Novartis Consumer Health – tlf. 39 16 84 00. Dato for produktresumé: 03/2014. Læs mere på www.voltaren.dk. 01-2016-001

Forkortet produktinformation for Voltarol medicinsk plaster

Voltarol medicinsk plaster indeholder diclofenac. **Virkning:** Er betændelsesnedsættende (antiinflammatorisk) og smertestillende. Anvendes til kortvarig behandling af lokale symptomer på smerter i forbindelse med akutte forstuvninger, forstrækninger eller blå mærker. **Dosering:** Voksne og børn over 16 år: Ét medicinsk plaster to gange dagligt. Voltarol er til kortvarig behandling. Behandlingsvarigheden bør ikke overstige 7 dage. **Bivirkninger:** Almindelig: Lokale hudreaktioner, såsom hudrødmen, brændende fornemmelse, kløe, betændt hudrødmen, hududslæt, kan være med pustler eller vabler. Meget sjældne: Overfølsomhedsreaktioner eller lokale allergiske reaktioner (kontakteksem). **Forsigtighedsregler:** Bør kun anvendes på intakt rask hud og ikke på åbne sår. Bør ikke komme i kontakt med øjne eller slimhinder. Undgå overdreven udsættelse for sollys for at forhindre lysoverfølsomhedsreaktioner. Er ikke beregnet til brug sammen med okklusiv forbindelse. Særlig forsigtighed af NSAID'er bør udvises hos ældre patienter. Samtidig anvendelse af oral NSAID'er kan øge forekomsten af bivirkninger. Bør ikke bruges af gravide og ammende. Kan påvirke chancen for at blive gravid. **Pakninger:** Voltarol medicinsk plaster 140 mg, 2 plastre. **Inden brug af produktet, bør vejledningen i og på pakningen læses grundigt.** GlaxoSmithKline Consumer Healthcare A/S – tlf. 36 35 91 00. Dato for produktresumé: 03/2016. Læs mere på www.voltaren.dk. CHDK/CHVOLT/0003/17 04/2017

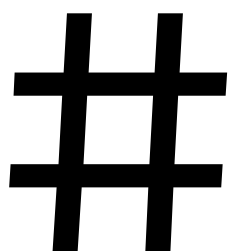
Ny specialiseringsordning udskudt

Den nye specialiseringsordning bliver ikke klar til tiden. Derfor er lanceringen af ordningen udskudt til 1. oktober 2017. Samtidig er fristen for første ansøgningsrunde rykket til 1. januar 2018.

Særlig rabatpris til studerende

Vidste du, at du som studerende medlem af Danske Fysioterapeuter kan deltage i konferencer for kun 500 kr. pr. dag? Det er en rabat på hele 75 procent af den fulde pris.

[Se de sidste nye konferencer på fysio.dk/kurser](http://fysio.dk/kurser)

Del din viden

Nu kan du også møde Danske Fysioterapeuter på Instagram. Følg os og del dine gode historier med disse hashtags! #danskefysioterapeuter #viholdermenneskeribevægelse #fysioterapeutstuderende

17 klinikker har gennemført pilotprojekt i akkreditering

Enhed for Kvalitet har gennemført en pilottest af akkrediteringsprocessen, hvor 17 fysioterapeutklinikker deltog. Akkrediteringen er udviklet efter den Danske Kvalitetsmodel og alle 17 klinikker kom godt igennem processen, fortæller konsulent i Enhed for Kvalitet, Emilie Wøjdemann.

”Vi fik lokaliseret de ting, der volder problemer, og har rettet op på dem. Næste skridt bliver, at Danske Fysioterapeuter, KL og Danske Regioner beslutter, at akkrediteringen skal implementeres på alle klinikker. Det sker formentlig i efteråret 2017 som led i overenskomstforhandlingerne.” Falder aftalen på plads som forventet, vil akkrediteringsprocessen træde i kraft fra 1. januar 2018.

[Vil du vide mere, kan du kontakte enheden eller læse mere på kortlink.dk/ikas/qshk](http://kortlink.dk/ikas/qshk)

Så du os på Bornholm?

Danske Fysioterapeuter var igen i år med på Folkemødet på Bornholm. Vi deltog i politiske debatter og satte gæsterne i bevægelse med elastiktræning.

[Se billederne på fysio.dk/folkemoedet17](http://fysio.dk/folkemoedet17)

Nyt samarbejde med Krop+fysik

Fysioterapi skal være endnu mere kendt i befolkningen. Derfor har Danske Fysioterapeuter indgået et nyt samarbejde med bladet Krop + fysik, som sætter fokus på fysisk aktivitet, sundhed og velvære. Artiklerne har udgangspunkt i evidens og forskning og er skrevet af fysioterapeuter, læger, arbejdspsykologer og andre med ekspertviden. Bladet udkommer 6 gange om året og ligger i venteværelser på sygehuse og i kommunale og regionale genoptræningscentre. De mange artikler er desuden frit tilgængelige på onlineplatformen

www.krop-fysik.dk

Er du nyuddannet?

Vil du have hjælp til at komme ud på arbejdsmarkedet?

Danske Fysioterapeuter står klar til at hjælpe dig med rådgivning og svar på de mange spørgsmål, man står med, når studiet er afsluttet og arbejdslivet for alvor begynder.

Kom godt i gang med din jobsøgning

Måske er du allerede godt i gang med at søge dit første job. På fysio.dk kan du finde ledige stillinger og tips & tricks til din ansøgning og dit CV.

[Se \[fysio.dk/ansoegning\]\(http://fysio.dk/ansoegning\)](http://fysio.dk/ansoegning)

Gennemgang af kontrakt

Har du allerede fået tilbudt et job, så husk at få gennemgået din kontrakt hos os, inden du skriver under. Send din kontrakt til [tjek hos os på \[ansat@fysio.dk\]\(mailto:ansat@fysio.dk\)](mailto:tjek@fysio.dk) eller ring til os på telefon 3341 4620.

Opstart af virksomhed

Danske Fysioterapeuter hjælper også med svar på spørgsmål, hvis du overvejer at starte op som selvstændig. Du kan kontakte vores erhvervs-konsulent Claus Pedersen på cp@fysio.dk eller på telefon 3341 4627 for rådgivning om opstart af virksomhed.

Nedsat kontingent

Som nyuddannet ændres dit medlemskab automatisk fra studerende til ordinært medlem, men du har nedsat kontingent frem til 1.10.2017, uanset om du er i arbejde eller ej.

Er du ledig, på ulønnet orlov eller læser du videre, kan du forsætte med det nedsatte kontingent. Så skal du bare ændre din medlemsstatus på fysio.dk/medlem

Traineeordning for nyuddannede ledige

Traineeordningen kan hjælpe dig, der er ledig, med at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Ordningen består af virksomhedspraktik og kurser inden for fysioterapi.

www.fysio.dk/ledig-trainee

Fortæl os, hvis du har fået arbejde

Hvis du har fået job, skal du ændre din medlemsstatus til 'i arbejde' og registrere din arbejdsplads.

www.fysio.dk/medlem

Følg os på Instagram! #fysioterapeutstuderende

Kurser fra Danske Fysioterapeuter

Faglige kurser & konferencer

BBAT 1 – BASIC BODY AWARENESS THERAPY

Et grundlæggende kursus i BBAT med fokus på den personlige oplevelse og erfaring samt teori.

Sted **Kerteminde** Tid **10-15/9 2017**
 Pris **12.450** Frist **20/6 2017**
fysio.dk/bbat

BESKÆFTIGELSESIKTSATSSEN

Tværfaglig konference for fysioterapeuter, ergoterapeuter og socialrådgivere i kommunerne med fokus på den tværfaglige rehabiliteringsindsats.

Sted **København** Tid **27/10 2017**
 Pris **1.200** Frist **20/8 2017**
fysio.dk/besk

FARMAKOLOGI FOR FYSIOTERAPEUTER

Medicin påvirker patienters smerter og mulighed for fysisk aktivitet. Du får kendskab til farmakologi med relevans for fysioterapeuter.

Sted **København** Tid **17-18/11 2017**
 Pris **3.750** Frist **20/9 2017**
fysio.dk/farmakologi

DIABETES - FOKUS PÅ TRÆNING

Patienter med diabetes har god gavn af fokuseret træning, som kan reducere behovet for medicin. Få gode ideer med hjem.

Sted **København** Tid **28/11 2017**
 Pris **2.400** Frist **24/9 2017**
fysio.dk/diabetes2

PARKINSON

Du lærer at undersøge og klassificere patienter med Parkinsons sygdom og tilrettelægge evidensbaserede trænings- og behandlingsforløb.

Sted **Horsens** Tid **6-8/2 2018**
 Pris **5.600** Frist **10/12 2017**
fysio.dk/park

RESPIRATIONSFYSIOTERAPI

Bliv opdateret på viden og redskaber, så du kan varetage basal respirationsfysioterapi inden for kirurgi, sekretproblemer, KOL, pneumoni.

Sted **København** Tid **28-30/8 + 23/10 2017**
 Pris **7.450** Frist **25/6 2017**
fysio.dk/respfys

BØRN OG BEVÆGELSE

Få mange ideer til lege og aktiviteter til børn i folkeskole og daginstitutioner i tæt samarbejde med lærere og pædagoger.

Sted **København** Tid **31/10-1/11 + 1/12 2017**
 Pris **5.600** Frist **27/8 2017**
www.fysio.dk/born

KONFERENCE DEMENS OG FYSIOTERAPI

Du får ny viden om demens og om fysioterapeutens tilgang til både svært og moderat demente.

Sted **København** Tid **29/11 2017**
 Pris **2.100** Frist **17/9 2017**
fysio.dk/demens

APOPLEKSI - FUNKTIONEL KONDITIONSTRÆNING

Stor effekt opnås ved funktionsbaseret konditionstræning. Få ideer til hvordan!

Sted **København** Tid **26-27/1 + 16/3 2018**
 Pris **5.600** Frist **26/11 2017**
fysio.dk/apopleksikondi

KONFERENCE OM KRÆFTREHABILITERING

Fokus på ny viden om hvordan fysisk træning påvirker kræftceller. Du får desuden mange ideer til fysisk træning som behandling samt diagnosebestemt træning.

Sted **Odense** Tid **10-11/4 2018**
 Pris **3.100** Frist **4/2 2018**
fysio.dk/kraeftrehab

KVALITET I HOLDTRÆNING

Få ny inspiration til målrettet træning på hold, aktiv brug af musik samt motivation og tips til den gode kommunikation om 'ansvar for egen træning'.

Sted **Odense** Tid **6-7/10 2017**
 Pris **3.700** Frist **13/8 2017**
fysio.dk/holdtraen

MOTORISK KONTROL OG BALANCE

Få teoretisk baggrund for undersøgelse af problemstillinger indenfor motorisk kontrol og balance - samt konkrete eksempler på intervention.

Sted **Ålborg** Tid **23-24/10+24-25/11 2017**
 Pris **7.550** Frist **27/8 2017**
fysio.dk/motkon

MUSIK I FYSIOTERAPI

Musik inviterer til bevægelse og fysisk aktivitet. Få konkrete redskaber til aktivt at bruge musik i træning og behandling.

Sted **Greve** Tid **18/11 2017**
 Pris **2.100** Frist **19/9 2017**
fysio.dk/musik

NEURODYNAMIK - VOKSNE

Undersøgelse og behandling af patienter med lidelser i CNS, neurodynamisk mobilisering og planlægning af individuelle hjemmeprogrammer.

Sted **Kbh eller Århus** Tid **17-21/9+22-26/10 2018**
 Pris **16.500** Frist **24/6 2018**
fysio.dk/neurodynvoksen

NEURODYNAMIK, BØRN MED HANDICAP

Undersøgelse og behandling af problemer relateret til tab af normal neurodynamik hos børn med omfattende hjerneskader.

Sted **Odense el Kbh** Tid **14-18/5+11-15/6 2018**
 Pris **16.500** Frist **11/3 2018**
fysio.dk/neurodynboern

Selvstændig virksomhed

PERSONLIG LEDELSE

Er du kliniker og bevidst om din egen rolle som leder? Få konkrete redskaber til at prioritere opgaver og øge din effektivitet i hverdagen!

Sted **Middelfart** Tid **13/9 2017**

Pris **2.100** Frist **25/6 2017**

fysio.dk/personlig

KOM GODT FRA START MED ET NYT FORRETNINGSOMRÅDE

Få strategiske værktøjer og lær at bruge dem til opstart af nye forretningsområder!

Sted **Middelfart** Tid **10/10 2017**

Pris **2.100** Frist **10/8 2017**

fysio.dk/forretning

Ledelseskurser

LEDERKONFERENCE 2017

Danske Fysioterapeuters Lederråd og Ergoterapeutforeningens Selskab for ledere inviterer til fælles lederkonference for ledere på alle niveauer, og for dig, der har en leder i maven.

Sted **Vejle** Tid **14-15/11 2017**

Pris **3.450** Frist **4/10 2017**

fysio.dk/leder17

NYSGERRIG PÅ LEDELSE

Overvejer du at gå ledervejen? Kom nærmere din beslutning på dette kursus. For lederspirer i offentlig og privat sektor.

Sted **København** Tid **12/8+6/11 2017**

Pris **750** Frist **13/8 2017**

fysio.dk/lederspire

KURSUSKALENDER 2017 2. HALVÅR

GRASTON®
TECHNIQUE

Investér i din fremtid

Find og behandl myofasciale restriktioner og genvind bevægelighed i væv og led

Early Bird
indtil 1. sep. 2017
kr. 3.495,-

SPAR
kr. 500,-

Se mere på
grastontechnique.com

Skån dine hænder og effektiviser din behandling

BRØNDBY 9. & 10. sep.

VEJLE 28. & 29. okt.

BRØNDBY 18. & 19. nov.

sportspharma as

FUNDAMENTALE KONCEPTER & KORREKTIONSTEKNIKKER INDEN FOR KINESIO TAPING® METODEN - 2 DAGE

VEJLE 13. & 14. september - begge dage kl. 8.30-16.30

BRØNDBY 26. & 27. september - begge dage kl. 8.30-16.30

BRØNDBY 31. & 01. okt/nov - begge dage kl. 8.30-16.30

VEJLE 21. & 22. november - begge dage kl. 8.30-16.30

KLINISK RÆSONERING & AVANCEREDE KONCEPTER INDEN FOR KINESIO TAPING® METODEN* - 1 DAG

BRØNDBY 29. november - kl. 8.30-16.30

VEJLE 5. december - kl. 8.30-16.30

*forudsætter gennemført 2-dages kursus

Undervisere:

Kristian Seest Exam. Idrætsfys., Certificeret Kinesiotape® instruktør.
Susanne Damgaard Exam. Idrætsfys., Certificeret Kinesiotape® instruktør.

2-dages kursus: kr. 3.200,- Inkl. forplejning

1-dags kursus: kr. 1.600,- Inkl. forplejning

TILMELD DIG PÅ sp@sportspharma.dk eller tel 7584 0533

tel 7584 0533 | sportspharma.dk | kinesiotapening.dk

Der lages forbehold for trykfejle. Priser inkl. moms.

Alle Regioner

FYRAFTENSMØDE: RISIKOBASERET TILSYN PÅ KLINIKKERNE

Forbered dig på det risikobaserede tilsyn. Kom til informationsmøde om målepunkter og det risikobaserede tilsyn med særligt fokus på krav til journalføring.

Praktiserende fysioterapeuter – indenfor og udenfor overenskomsterne – er udvalgt til tilsyn i 2017. Omkring 125 praktiserende fysioterapeuter vil få besøg af Styrelsen for Patientsikkerhed. Tilsynene begynder efter sommerferien og vil have fokus på blandt andet journalisering, førstehjælp og hygiejne.

Alle bør evaluere sig selv jævnfør målepunkterne. Vi opfordrer derfor alle fysioterapeuter – også dem, der ikke bliver udtaget til kontrol – til at evaluere sig selv. Så kom til mødet og hør om det risikobaserede tilsyn, om målepunkter og de krav, der er til journaler og dokumentation.

På mødet byder vi på en kop kaffe, vand og en sandwich.

Undervisere: Sille Frydendal, faglig chef Danske Fysioterapeuter og Gurli Petersen, faglig konsulent Danske Fysioterapeuter.

Pris: Gratis for medlemmer

REGION SJÆLLAND

Tid: Tirsdag d. 22. august kl. 17-20.

Sted: Slagelse Bibliotek, Stenstuegade 3, 4200 Slagelse

Læs mere og tilmeld dig på fysio.dk/sjælland senest den 7. august.

REGION SYDDANMARK

Tid: Onsdag d. 23. august kl. 17-20.

Sted: Kokholm 3, Bramdrupdam, 6000 Kolding

Læs mere og tilmeld dig på fysio.dk/syddanmark senest den 7. august.

REGION HOVEDSTADEN

Tid: Torsdag d. 24. august kl. 17-20.: Danske Fysioterapeuter, Holmbladsgade 70, 2300 København S

Læs mere og tilmeld dig på fysio.dk/hovedstaden senest den 7. august

REGION MIDTJYLLAND

Tid: Mandag d. 28. august kl. 17-20.

Sted: Medborgerhuset, Bindslevs Plads, Silkeborg

Læs mere og tilmeld dig på fysio.dk/midtjylland senest den 7. august

REGION NORDJYLLAND

Tid: Tirsdag d. 29. august kl. 17-20.

Sted: Danske Fysioterapeuter, Region Nordjylland, Sofiendalsvej 3, 9200 Aalborg SV

Læs mere og tilmeld dig på fysio.dk/nordjylland senest den 7. august

Region Nordjylland

HVORDAN BEHANDLER VI MENISKSKADER BEDST?

Ifølge Sundhedsstyrelsens nye nationale kliniske retningslinje skal behandling af meniskskader i knæet ikke nødvendigvis behandles kirurgisk. Patienter uden mekanisk bevægehindring vil med fordel kunne behandles med genoptræning. Hvor det ikke har tilfredsstillende effekt, tilbydes operation. Opgaven er derfor i praksis at udvælge de rigtige patienter til den rigtige form for behandling.

Oplægsholdere

Specialeansvarlig Overlæge Hans Peter Jensen Idrætsklinikken Aalborg Universitetshospital. *Kirurgisk behandling af meniskskader. Hvad betyder mekaniske symptomer?*

Fysioterapeuter Trine Brix og Anne Mette Bech Arkaden fysioterapi. *Praktisk eksempler på centrale øvelser og elementer i genoptræningen af patienter med menisk skader bl.a. med fokus på træningsdosis, hyppighed og intensitet.*

Idræts- og forskningsfysioterapeut Carsten M. Mølgaard, Idrætsklinikken Aalborg Universitetshospital. *Hvordan ser de centrale studier bag nye nationale kliniske retningslinjer ud og hvorfor er debatten så ophedet mellem fysioterapeuter og læger, når det gælder behandlingen af meniskskader?*

Tid: onsdag d. 27. september kl. 17.30-20.30.

Sted: Sofiendalsvej 3, 9200 Aalborg

Tilmelding: www.fysio.dk/nordjylland senest d. 19. september.

Kontaktperson: Maria Odefey maheo@rn.dk

Arrangementet er gratis og kun for medlemmer af Danske Fysioterapeuter. Der serveres sandwich og vand.

TEMAAFTEN OM KÆBELEDSSMERTER

Patienter med smerter fra kæbeledet er en uhomogen gruppe, der udviser stor forekomst af co-morbiditet og typisk præsenterer sig med mange forskellige symptomer. I mange tilfælde har patienterne brug for tværfaglig behandling og rådgivning, hvilket stiller krav til de involverede sundhedsprofessionelle om at udføre en grundig undersøgelse og deraf en præcis diagnostik. Temaaftenen vil omhandle evidensbaseret undersøgelse, diagnostik og behandling af patienter med smerter fra kæbeledet.

Oplægsholder: Fysioterapeut Michael Møller Nielsen

Tidspunkt: torsdag d. 14. september kl. 17.30-20.00

Sted: Sofiendalsvej 3, 9200 Aalborg

Tilmelding: Senest d. 5. september på fysio.dk/nordjylland

Forplejning: Der serveres sandwich

Kontaktperson: Lene Duus [mail:led@ucn.dk](mailto:led@ucn.dk)

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Børn og bevægelse

Læring, opmærksomhed og koncentration øges, når børn bevæger sig! Kurset sætter fokus på, hvordan fysioterapeuter på skoler og i daginstitutioner kan få børnene mere aktive med lærere og pædagoger som naturlige samarbejdspartnere. Kurset henvender sig til alle fysioterapeuter med interesse for børn.

Tid: 31. oktober - 1. november og 1. december 2017

Sted: København

Pris: 5.600,- inkl. forplejning. Ergoterapeuter 6.600,-

Antal deltagere: 25-30 fysioterapeuter, ergoterapeuter i det omfang der er plads

Tilmelding og info: Senest 27. august 2017 på www.fysio.dk/born

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Kvalitet i holdtræning – få ny inspiration

Få konkrete nye ideer og inspiration til målrettet, evidensbaseret træning på hold, brug af musik som motivation samt tips til den gode kommunikation om "ansvar for egen træning". Er du præcis i planlægningen af et evidensbaseret holdtræningsforløb, og kan du rumme deltageres forskellige træningsniveau på samme hold? Vi introducerer forskellige tilgange til at imødegå den type problemstillinger og giver mulighed for at:

- Eksperimentere med grundtræningsøvelser
- Udfordre det indre legebarn i en fysioterapeutisk kontekst
- Lade sig inspirere af anderledes musik, andre bevægelser
- Udfordre måden, vi kommunikerer med patienterne på
- Kursisten kommer til at arbejde med teori-oplæg, gruppearbejde, praktisk træning ude og inde, og skal være parat til at dele ud af egne erfaringer i dialog med andre.

Tid: 6.-7. oktober 2017

Sted: Hollufgaard, Odense SØ

Pris: Kr. 3.700. Ergoterapeuter kr. 4.700.

Undervisere: Dorthe Varning Poulsen, fysioterapeut, Msc Idræt og velfærd, ph.d. og Katja Arnoldi, fysioterapeut, exam.scient i idræt, master i sundhedspædagogik og sundhedsfremme.

Tilmelding og info: Senest 13. august 2017.

Læs mere på fysio.dk/holdtraen

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Basic Body Awareness Therapy – BBAT 1

Et grundlæggende kursus i BBAT med fokus på en personlig oplevelse og erfaring samt teoretisk indføring i terapien. BBAT kan især bruges til patienter med diffuse, tilbagevendende problemer med muskel-skelet-systemet som langvarige smertetilstande, belastningslidelser og psykosomatiske symptomer. Der veksles mellem teori, praktisk arbejde og dialog. Tai Chi og meditation er en del af det daglige program.

Kurset er det første af i alt 6 kurser og seminarer, men kan sagtens stå alene, hvis man ikke ønsker at gennemføre hele efteruddannelsen.

Tid: 10.-15. september 2017

Sted: Kerteminde Vandrerhjem

Pris: 12.450 kr. inkl. bog

Undervisere: Kirsten Nissen, fysioterapeut, læreruddannet i BBAT

Tilmelding og info: Senest 20. juni 2017 på www.fysio.dk/bbat

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Motorisk kontrol og balance

Få teoretisk baggrund for undersøgelse af problemstillinger inden for motorisk kontrol og balance. Kurset er udviklet i samarbejde med Anne Shumway-Cook og Marjorie Woollacott og tager afsæt i systemteoretisk og vidensbaseret fysioterapeutisk praksis.

Formålet med kurset er at styrke fysioterapeuters kliniske kompetencer gennem kliniske metoder og modeller i teori og praksis: undersøgelse, klinisk ræsonering, målsætning, intervention og dokumentation. Kurset er planlagt i samarbejde med UCN.

Undervisere: Lars Henrik Larsen, fysioterapeut, lektor, ph.d.stud., UCN, Emilie Wøjdemann Thomsen, fysioterapeut, cand.scient.fys. Ivana Bardino Novosel, fysioterapeut, cand.scient.fys.

Tid: 23.-24. oktober og 24.-25 november 2017

Sted: Ålborg

Pris: 7.550,- inkl. forplejning og uden overnatning

Målgruppe: Fysioterapeuter inden for alle sektorer.

Tilmelding og info: Senest 27. august 2017 på www.fysio.dk/motkon

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Farmakologi for fysioterapeuter

Hvordan virker lægemidler i kroppen, og hvad skal du være opmærksom på, når du behandler dine patienter? Du får kendskab til, hvilken indflydelse lægemiddelbehandlingen kan have for dine patienters træning, overblik over faresignaler og konkrete redskaber til at se dem. Undervisningen veksler mellem dialogbaseret undervisning, cases og refleksion.

Målgruppe: Fysioterapeuter med interesse for farmakologi og særligt fysioterapeuter, der overvejer at arbejde hos en praktiserende læge. Primær underviser: Farmaceut Lisbeth Hermansen fra Pharmakon.

Tid: 17.-18. november 2017

Sted: København

Pris: 3.750,- inkl. fuld forplejning, uden overnatning

Tilmelding og info: Senest 20. september 2017 på www.fysio.dk/farmakologi

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Musik i fysioterapi

Musik kan bruges som pædagogisk redskab til at understøtte de bevægelsesaktiviteter, der arbejdes med. På kurset får du introduktion til at udvælge musik til gang, sving, hop, styrke, løb, balance og udspænding. Der vil være fokus rytme, tempo og stilart, der understøtter forskellige bevægelser.

Tid: 18. november 2017

Sted: Træningsenheden i Greve

Pris: 2.100 kr. inkl. forplejning

Underviser: Katja Arnoldi, fysioterapeut, exam. scient i idræt, master i sundhedspædagogik og sundhedsfremme

Tilmelding og info: Senest 19. september 2017 på www.fysio.dk/musik

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Kurser i Basic Body Awareness Therapy efteråret 2017 og forår 2018

Kursus	Dato	Pris	Frist	Info/tilmelding
BBAT 1	10/9 - 15/9 2017	kr. 12.450 inkl. bog	20/6 2017	www.fysio.dk
BBAT 2 sem.	5/11 - 8/11 2017	kr. 9.100	15/9 2017	www.psykfys.dk/ www.bodyawareness.dk
BBAT 2	12/11 - 17/11 2017	kr. 12.200	8/9 2017	www.psykfys.dk/ www.bodyawareness.dk
BBAT 1	28/1 - 2/2 2018	kr. 12.450 inkl. bog	27/11 2017	www.fysio.dk
BBAT 3 sem.	8/4 - 13/4 2018	kr. 9.100	5/2 2018	www.psykfys.dk/ www.bodyawareness.dk
BBAT 2	10/6 - 15/6 2018	kr. 12.200	2/6 2018	www.psykfys.dk/ www.bodyawareness.dk

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Konference: Beskæftigelsesindsatsen - tværfaglighed i den kommunale indsats

Hvordan samarbejder man tværfagligt om den rette indsats til en borger i et rehabiliterings-/ressourceforløb? Vi sætter fokus på hvordan socialforvaltningen, sundhedsforvaltningen og beskæftigelsesforvaltningen spiller sammen.

Socialrådgivere, ergoterapeuter og fysioterapeuter spiller en væsentlig rolle i kommunernes beskæftigelsesindsats, og derfor arrangeres konferencen i samarbejde med Ergoterapeutforeningen og Danske Socialrådgivere.

Tid: 27. oktober 2017

Sted: København.

Målgruppe: Socialrådgivere, ergoterapeuter, fysioterapeuter og kommunale ledere

Pris: 1200,- inkl. fuld forplejning

Tilmelding og info: Senest 20. august 2017 på www.fysio.dk/besk

Henvendelse vedrørende annoncering af arrangementer i Danske Fysioterapeuters regioner, fraktioner eller faglige selskaber skal ske til redaktionen@fysio.dk.

Henvendelse vedrørende øvrige annoncering skal ske til Dansk Mediaforsyning på tlf.: 7022 4088, fysiotekst@dmfnet.dk.

Se oplysninger vedrørende deadlines, priser og formater på fysio.dk/annoncering

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Nysgerrig på ledelse

Har du en leder i maven? Vil du blive klogere på, om ledelse kunne være en karrierevej for dig? På kurset her får du hjælp og inspiration til de karrieremæssige overvejelser i.f.t. at gå ledervejen. Vi arbejder med motivation, forventninger og krav og drøfter trædesten og faldgruber. Forløbet består af to kursusdage og en opfølgende individuel karrieresamtale. På kursusdagene vil der være oplæg, møder med nye ledere, dialog og øvelser. Målgruppen er alle fysioterapeuter, der overvejer at gå ledervejen

Undervisere: Lotte Colberg Olsen, ledelseskonsulent, Danske Fysioterapeuter

Tid: 12. september og 6. november 2017

Sted: Danske Fysioterapeuter, København

Pris: 750 kr.

Tilmelding og info: Senest 13. august 2017 på www.fysio.dk/lederspire

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Apopleksi: funktionel konditionstræning

Har du brug for ideer til vurdering af apoplekspatientens potentiale og ideer til træning? På kurset introduceres du til funktionel konditionstræning, som giver en bedre overførbare til hverdagen og er tidsbesparende, da både funktion og kondition trænes samtidig. Målgruppen er fysioterapeuter, der genoptræner patienter efter apopleksi - i kommuner og på klinikker

Undervisere: Daniel T. B. Pedersen, fysioterapeut. Peter Zeeman, fysioterapeut. Jørgen R. Jørgensen, fysioterapeut, MR. Alle er fra Center for Hjerneskade.

Tid: 26.-27. januar og 16. marts 2018

Sted: Center for Hjerneskade, København

Pris: kr. 5.600,- inkl. forplejning

Tilmelding og info: 26. november 2017 på www.fysio.dk/apopleksikondi

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPI I GERONTOLOGI OG GERIATRI

Udredning af den geriatriske patient/borger

Kurset skal give fysioterapeuten kompetencer til at anvende model for klinisk ræsonnering samt fysioterapeutiske tests og undersøgelser i udredningen, med ICF som referenceramme. Desuden at kunne reflektere over egen praksis gennem udarbejdelse af hjemmeopgave og fremlæggelse på opfølgingsdagen. Kurset vil tage udgangspunkt i evidensbaseret teori og praksis.

Tid: 25.-29. september 2017, opfølgingsdag d. 7. december 2017

OBS: 5 dage + 1 opfølgingsdag

Sted: Konferencsalen, Vikærgården – Akuttilbud og rehabilitering, Hvidkildevej 1-7, 8240 Risskov.

Forplejning: Morgenbrød, frokost, eftermiddagskaffe.

Undervisere: Fysioterapeut og rehabiliteringsforsker Thomas Maribo, fysioterapeut, specialist i muskuloskeletal fysioterapi og ph.d. Inge Ris, lektor og Ph.d.-studerende Lars Henrik Larsen, fysioterapeut, cand.scient.san Henrik Hansen, fysioterapeut og Ph.d. Barbara Brocki, konsulent Martin Søgaard, fysioterapeut Irma Edqvist, m.fl.

Tilmelding: d. 15. august 2017 på www.gerontofys.dk

Max. antal deltagere: 22. Min. deltagere: 18.

Mere info: line.krogh@mail.dk

Pris: For medlemmer: 7500,- ikke medlemmer: 9000,-

For medlemspris skal indmelding i Dansk Selskab for Fysioterapi i Gerontologi og Geriatri ske senest ved tilmelding.

DANSK SELSKAB FOR BASSINTERAPI

Bassinphysioterapi 2017

Kurset tilstræber gennem praktisk og teoretisk undervisning at videregive den nødvendige grundlæggende viden om bassinphysioterapi som danner basis for den gode bassinphysioterapeuts praksis. Kurset vil indeholde både teoretisk og praktisk undervisning i vandet. Vi forventer derfor, at du på kurset er aktivt deltagende i vandet.

Tid: Del 1: 22.- 23. september 2017. Del 2: 27. januar 2018.

Sted: Del 1: Vital Horsens, Centrum for Sundhed og Træning, Langmarksvej 85G indgang Vest, 8700 Horsens. Del 2: Glamsbjerg Svømmehallerne, Langbygårdsvej 10, 5620 Glamsbjerg.

Pris: Kr. 4.250,- for medlemmer af Dansk Selskab for Bassinphysioterapi.

Tilmeldingsfrist: 22.08.17

Tilmelding og mere information på www.bassinphysioterapi.dk

DANSK SELSKAB FOR PSYKIATRISK
OG PSYKOSOMATISK FYSIOTERAPI

BBAT 2

Fortsat fordybelse i BBAT. Fokus på individuel behandling samt formidling. Teori om bevægelsesmæssige grundprincipper i BBAT gennemgås, og der arbejdes med at anvende, integrere og udfordre den terapeutiske holdning og kommunikation. For fysioterapeuter med BBAT 1 inkl. godkendt rapport.

Tid: 12. - 17. nov. 2017

Sted: Kerteminde Vandrerhjem

Pris: Kr. 12.200,- (enevær.)

Deltagere: 12

Undervisere: Susan Christensen, fys. og udd. BBAT-lærer

Tilmelding: 8/9-2017

Læs mere: www.psykfys.dk eller www.bodyawareness.dk

DANSK SELSKAB FOR MUSKULOSKELETAL FYSIOTERAPI

Dynamisk Stabilitet

2 kurser i lumbal columna og cervical columna

Kurserne fokuserer på en grundig og systematisk biomekanisk analyse af hhv. lumbal og cervical columna. Genoptræning af dynamisk stabilitet med en retningsspecifik tilgang gennemgås. Du bliver præsenteret for et bredt øvelsesudbud til dine nakke- og rygpatienter. Kurserne er meget praktiske og relateres til nyeste teori.

Undervisere: Lotte Telvig/Flemming Enoch

LUMBAL KURSUS:

Tid: 20.-22/11 2017

Pris: 5.170 kr

CERVICAL KURSUS:

Tid: 13/11 og 14/11 2017

Pris: 3.485 kr.

Sted: Løjtegårdsvej 157, 2770 Kastrup

Tilmelding: ge@fysiq.dk

Yderligere information: www.muskuloskeletal.dk

DANSK SELSKAB FOR SMERTE OG FYSIOTERAPI (LOGO SMOF)

Torturofre og smerter

Et kursus med fokus på smerter i relation til traumer, tortur og PTSD

Tid: 11. august 2017 kl. 9 - 16

Sted: Afdeling for traume- og torturoverlevende,
ATT, Vestre Engvej 51 B, 7100 Vejle

Pris: 1600 kr. inkl. forplejning

Tilmelding: Dorte.Uhd@rsyd.dk senest d. 30. juni

Grundkursus i Smertevidenskab

- et kursus i smerteforståelse og håndtering!

Kunne du tænke dig at forstå og tale med dine patienters smerter bedre?

Sted: Nybrogade 16 i Aalborg C.

Tid: 16. - 17. september

Pris: 3.200 kr. inkl. forplejning og materiale.

Smertefysiologi & Neuroscience

Kurset fokuserer på at forstå mekanismer bag nociception og på at anvende dem i praksis.

Sted: Brendstrupgårdsvej 21 A, 8200 Aarhus N

Tid: 23. - 24. september

Pris: 2900 kr. for medl. af SMOF, 3.200 kr. for ikke medlemmer.

Undervisere på kurserne: Morten Høgh, dip MT, specialist i fysioterapi, MSc Pain

Tilmelding på mail til lene@fysiomail.dk

Samlet pris for Grundkursus og Neuroscience: 5.900 kr.

Samlet pris for Grundkursus, Neuroscience, Måling og Undersøgelse, Behandling og Syndromer: 11.900 kr

For yderligere info samt kursusplan: www.videnomsmerter.dk

Find de
faglige
selskaber på
[fysio.dk/faglige-
selskaber](http://fysio.dk/faglige-selskaber)

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPI – I SUNDHEDSFREMME, FOREBYGGELSE OG ERGONOMI

Fysioterapi som en del af beskæftigelsesindsatsen

I forlængelse af vores fokus på arbejdsmarkedet via bl.a. emner som arbejdsmiljø og ergonomi, vil vi fremover sætte fokus på den fysioterapeutiske indsats på beskæftigelsesområdet. Et område som bl.a. omfatter sygedagpenge- og kontanthjælpsområdet og indsatser som ressource- og jobafklaringsforløb. I løbet af 2017 udbyder vi derfor et temamøde med fokus på de primære ting på området samt hvordan vi som fysioterapeuter kan bidrage til at styrke den indsats, som har til formål at sikre flest mulige borgere deltagelse på arbejdsmarkedet.

Målgruppen er fysioterapeuter med og uden kendskab til området.

Sted: Aarhus d. 24.8.17 og i Hillerød d. 5.9.17

Yderligere info omkring indhold, pris og tilmelding: www.ergonomi.dk. Fysioterapeut Morten Alberg tlf. 23456323, mortalberg@gmail.com

Forflytning, pædagogik og forebyggende arbejde – trin 2.

Overordnet tema: Pædagogik, formidling og kommunikation i teori og praksis. Hvad er det, vi siger? Hvad er det, vi gør? Hvorfor gør vi det?

Pædagogik i teori: At skabe et lærende miljø, teori tilknyttet praksis, undervisningsdifferentiering og i forhold til forskellige målgrupper. Det undervises på basis af teorier og evidens fra filosofi og pædagogisk forskning og praksis.

Pædagogik i praksis: Træning af pædagogiske metoder i undervisning vedr. forflytning og bevægelse, brug af oplevelsesnotat som bevidstgørelse omkring egen rolle. Arbejde i grupper med undervisning og refleksion over egen undervisning. Endelig vil vi drøfte de organisatoriske rammer for ændring af kultur og adfærd baseret på organisationsteori og empiri.

Underviser på kurset er Per Halvor Lunde, fysioterapeut, Master of Philosophy fra Universitetet i Oslo, Institutt for Spesialpædagogikk, Specialist i ergonomi og forebyggende arbejde, Norge.

Tid og sted: 10.-12. oktober 2017 i Kerteminde.

Frist: 1. september 2017

Læs mere om kurset og tilmelding på www.ergonomi.dk

DANSK SELSKAB FOR AKUPUNKTUR I FYSIOTERAPI

Akupunkturuddannelse

Ønsker du at kunne anvende akupunktur på sikker og kompetent vis? Dansk Selskab for Akupunktur i Fysioterapi udbyder en grunduddannelse i akupunktur, som består af tre 3-dageskurser (i alt 7.5 ECTS). Målet er, at du opnår kliniske kompetencer i behandling af diagnoser og smertetilstande relateret til fysioterapeutisk praksis.

Vil du vide mere om uddannelsen, selskabets faglige aktiviteter og mulighederne for klinisk kompetenceudvikling igennem supervision-

Læs mere: www.dsa-fysio.dk

Næste kursus 1 afholdes den 18. – 20. august 2017 på Hvidovre hospital. Tilmelding via selskabets kursuskalender.

DANSK SELSKAB FOR NEUROLOGISK FYSIOTERAPI

Plasticity in action - from negative to positive plasticity

Oplæg og diskussion om neuroplasticitet i teori og praksis.

Undervisere: Gunilla Elmgren Frykberg, fysioterapeut, ph.d. og Rajul Vasa, fysioterapeut, ph.d.

Tid: 25.08.2017 kl. 9.30-15

Sprog: Engelsk

Sted: Rigshospitalet, Glostrup.

Pris: 800 kr.

Tilmelding: Senest 15. juni til Nora Holmestad, norak@holmestad.dk

Deltagere: Medlemmer af Dansk Selskab for Neurologisk Fysioterapi kan deltage.

Mere info: www.neurofysioterapi.dk/

DEN INTELLIGENTE KROP
en sund livsstil i udvikling

Kurser og uddannelser 2017

Kursus/Uddannelse	Sted	Dato	Varighed	Pris
Franklin Method - Fødder, gang og løb	Herlev	16. aug	6 timer	1.700,-
Anatomien i bevægelse	Herlev	01.-02. sep	16 timer	3.800,-
Pre-Pilates	Herlev	03.-05. sep	16 timer	2.500,-
Funktionel bevægelse, Fascia i fokus	Århus	09. sep	7 timer	1.500,-
Pilates Reformer udd. - Modul 1	Herlev	15.-17. sep	21 timer	5.500,-
Hjernebaseret Fysioterapi 1	Herlev	22. sep	9 timer	2.495,-
Funktionel bevægelse, Fascia i fokus	Herlev	23. sep	7 timer	1.500,-
Pilates Matwork uddannelse	Herlev	start 29. sep	60 timer	16.500,-
Franklin Method - Pelvic Power udd	Herlev	start 06. okt	40 timer	9.995,-
Åndedrættet i bevægelse	Århus	06. okt	7 timer	1.500,-
Sunde fødder	Herlev	24. okt	5 timer	1.300,-
Hjernebaseret Fysioterapi 2	Herlev	27. okt	9 timer	1.995,-
Pilates Reformer udd. - Modul 2	Herlev	28.-29. okt	16 timer	4.500,-
Åndedrættet i bevægelse	Herlev	03. nov	7 timer	1.500,-
Fascia Reformer	Herlev	05. nov	7 timer	1.700,-
Anatomien i bevægelse	Herlev	16.-17. nov	16 timer	3.800,-
Sunde fødder	Århus	17. nov	5 timer	1.300,-
Fascia Reformer	Århus	18. nov	7 timer	1.700,-

Læs mere om de enkelte kurser på www.denintelligentekrop.dk
Vi afholder alle kurser ude af huset, kontakt os for muligheden.

MediYoga Instruktøruddannelsen

Opstart følgende datoer
København 28. august
København (Engelsk) 16. september
Odense 29. august
Århus 30. august

MediYoga Stress & Udbrændthed Coach

Opstart følgende datoer
Spanien (retreat) 17. - 24. juli
Århus 19. august

Læs mere og meld dig til via
mediyoga.dk - veetamo@mediyoga.com - Tlf. 6140 9778

Fascial Manipulation

- bindevævsmobilisering - Level 1

Fascial Manipulation er en ny behandlingsform som alle praktiserende fysioterapeuter og kiropraktorer kan bruge i daglig praksis. Den dybe fascie mobiliseres manuelt og funktionel forbedring af vævet sker med det samme.

Strategien i behandlingen er Test - Behandling - Retest. Patienter oplever spontan forbedring af symptomerne efter endt succesfuld behandling.

Fascial manipulation er effektiv til overbelastningsproblematikker, længevarende smertetilstande og viscerale dysfunktioner.

Læs mere her www.fascialmanipulation.com

Level 1 består af 2 weekendkurser

Part 1A: 1.-3. september 2017, fra kl. 8.30-18.00

Part 1B: 22.-24. september 2017, fra kl. 8.30-18.00 (kræver deltageren har fuldført Part 1A)

Arrangør: Rene Høberg Pedersen

Sted: Mårslet Fysioterapi, Fascial Manipulation Center

Pris: 8.500 kr. i alt for begge weekender

Tilmeldingsfrist: 8. august 2017, tilmelding er bindende og kun ved indbetaling af kursusafgift på konto nr. 8491 4560661830. Husk navn på indbetalingen.

Forplejning: Inklusiv frokostbuffet, frugt, the og kaffe.

Kursusprog: Engelsk.

Undervisere: Instruktør Julie Day, australsk fysioterapeut bosiddende i Italien.

Kontaktperson: Rene Høberg Pedersen, tlf. 2027 2917 eller fm-denmark@hotmail.com

Kurser i efteråret 2017 i Region Midtjylland

Kursus for ergo- og fysioterapeuter - Sensory Profile/SP 2 til børn
(7. og 8.9.17 + 11.10.17) – Nr. 175427

Opdatering til Sensory Profile 2 (børn) (12.10.17) – Nr. 175470

Kursus for ergo- og fysioterapeuter - Graded Motor Imagery
(10. og 11.10.17) – Nr. 175492

Kursus for fysioterapeuter – Respirationsfysioterapi
(8. – 10.11.17) – Nr. 175480

ACT-kursus – Med fokus på kroniske smertetilstande – Tværfagligt (6. – 8.12.17) – Nr. 175429

Alle forløb afholdes i Aarhus.

Yderligere information og tilmelding: www.rm.plan2learn.dk – Skriv titlen i søgefeltet.

Kursusansvarlig

Uddannelseskonsulent Lene Søgaard Kristensen

Direkte tlf. +45 6179 9018

Email: lenekrist@rm.dk

Hjernebaseret Fysioterapi

- Funktionel Neurologi og Proprioception

Alt styres fra nervesystemet

Muskelstyrke, stabilitet, bevægelighed, balance og ikke mindst smerter! Kort sagt, nervesystemet er "dirigenten" over vores krop.

- Hvorfor kan nogle skuldersmerter med fordel behandles via hofte- eller håndledsøvelser?
- Hvorfor bør vestibulær undersøgelse altid inddrages i behandlingen af dine LBP patienter?
- Hvordan kan du med udgangspunkt i funktionel neurologi bedre skabe forandringer for dine patienter med komplekse og vedvarende smerter og funktionsforstyrrelser?

Vi gennemgår emner som

- Neuroplasticitet
- Threat Neuromatrix
- Nociception og smerte
- Det Proprioceptive system
- Dynamisk ledmobilisering
- Fascie og ar - tests og behandling

På dette kursus får du en unik og ny viden om "funktionel neurologi"

Viden bliver først kundskab, når det bruges, hvorfor meget af dagen har fokus på praktisk undersøgelse og behandling.

Undervisere

- Jakob Hansen
- Pernille Springer

Fysioterapeuter og mastertrainers i det hastigt voksende Z-health Performance system

Pris

EARLY BIRD PRIS KUN 1.995,-
Normal pris DKK 2.495,-
Early bird udløber 11. aug.

Dato

22. september 2017

Tilmelding foretages på denintelligentekrop.dk
Kurset afholdes hos Den Intelligente Krop aps / Hørkær 7-9, 1. sal /DK - 2730 Herlev

FysioPilates

Instruktøruddannelse: Sidste chance i år

Odense 24.-25. aug., 7.-8. sep. og 6. okt. 2017. Pris: 8.500 kr.

Kurser for FysioPilates-instruktører:

FysioPilates i bassin: Skælskør 24. sep. 2017
Boosterkursus: Odense 10-11. nov. 2017

Information og tilmelding på www.fysio-pilates.dk eller tlf. 2171 9049 (ma, to, fr. kl. 12.30-13.00)

FysioPilates er udviklet til og af fysioterapeuter. Læs mere på www.fysio-pilates.dk

MØD OS PÅ FACEBOOK: www.facebook.com/FysioPilates.dk

Børn, stress og søhestemad

Flere og flere børn oplever stresssymptomer så som dårlig søvn, ondt i maven, ondt i hovedet, koncentrationsproblemer og uro.

Siden 2013 har Fysioterapeut Pernille Thomsen og børnepsykolog Charlotte Bjerregaard arbejdet med stressramte børn og deres familier.

På dette kursus deler de ud af deres viden - i teori og praksis. Det teoretiske grundlag tager afsæt i neuroanatomi, neurofysiologi og neuropsykologi. Læs mere på www.søhestemad.dk

Dato og tid: 2. september 2017, kl. 9-15.30

Sted: Klinikken Frem 56, Frem 56, 2800 Lyngby

Pris: 1.750,- kr.

Tilmelding: soehestemad@gmail.com

Kurset er åbent for alle faggrupper og alle med interesse for børn og stress.

JOB

Ny på arbejdsmarkedet?

3341 4620
ansat@fysio.dk
Fysio.dk/ansattelseskontrakter

FYSIOFRONT Taastrup

Fysioterapeut - under 30 timer

Ansøgningsfrist den 1. juli 2017

 fysio.dk/job

FYSIO-PRO Roskilde

Energisk fysioterapeut

Ansøgningsfrist den 22. juni 2017

 fysio.dk/job

Høyer Rekruttering Gedved

Uddannelsesansvarlig hos R82 A/S

Ansøgningsfrist den 29. juni 2017

 fysio.dk/job

FysioDanmark Bagsværd

Vikar søges - med mulighed for fastansættelse

Ansøgningsfrist den 23. juni 2017

 fysio.dk/job

KLINIK TIL SALG BELIGGENDE I SPJALD NORDØST FOR RINGKØBING

Klinikken disponerer over 3 ydernr. på under 30 timer.

Klinikken er beliggende i lejede lokaler i Spjald Fritidscenter i centrum af Spjald by. Spjald by er et driftigt lokalsamfund med mange ildsjæle.

Klinikken er i god drift, og har dokumenteret god indtjening. Er du interesseret, så kontakt Christian Borup.

Ring eller skriv til:

Christian Borup, tlf. 2616 1250.

E-mail: gas16@mail.dk . www.fysmaeglerborup.dk

Den rigtige start er vigtig for os, derfor sælges LiteGait altid med 3 timers træning sammen med jeres patienter. Bag LiteGait ligger mere end 20 års erfaring, systemet er udviklet og tilpasset markedet af terapeuter verden over, træningen er videns baseret og tager udgangspunkt i den nyeste forskning på området. Vi tilbyder LiteGait træning, et forum med LiteGait, LiteGait online webinar, find også LiteGait på youtube & Facebook.

NY BiSym med tablet og mulighed for data overførelse.

NY FreeDome drejbar gaffel 360 grader, nu integreret i gafflen, herved trænes nemt sidelænsbevægelser, balance etc.

GaiterStol behandlerstolen fastspændes på LiteGaiten.

Q-straps for optimal bækkenpositionering.

Patenteret seler med vandafvisende overflade, for bedre hygiejne.

LiteGait original er mere end et effektivt træningsprodukt, LiteGait er en intelligent genoptræningsløsning!

LiteGait findes til alle patienter fra børn, junior til voksen modeller, lige nu har vi sommetilbud ring og rekvirere vores priser og få mere information på 86801807 eller via e-mail: info@mobilityresearch.dk